

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра європейської економіки і бізнесу**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 «Соціальні та поведінкові науки»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

«Міжнародна економіка»

Форма навчання: денна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Роль США в системі економічних відносин європейських країн»

здобувача Корнієнка Андрія Антоновича

_____
(підпис)

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор Ткаленко С.І.

_____
(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

В.о. завідувача кафедри: д.е.н, доц. Федірко О.А.

_____
(підпис)

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра європейської економіки і бізнесу**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ**

**«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
05 Соціальні та поведінкові науки
051 Економіка
Міжнародна економіка**

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Столярчук Я.М.

_____ Федірко О.А.

«___» _____ 20__ р.

«___» _____ 20__ р.

**ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
здобувачу вищої освіти Корніснuku Андрію Антоновичу**

денної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи на тему
«Роль США в системі економічних відносин європейських країн»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «14» лютого 2023 р. № 291-ст

**Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах наукових досліджень,
аналітичних матеріалів міжнародних організацій та офіційних статистичних звітів
державних органів влади**

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	Теоретико-методологічні підходи до місця і ролі США в системі міжнародних економічних відносин
<i>(термін подання – до 31 березня)</i>	
Розділ 2	Аналіз економічної співпраці США з європейськими країнами
<i>(термін подання – до 31 квітня)</i>	

Об'єкт дослідження:	процес економічної співпраці представлений сукупністю економічних відносин між суб'єктами США та країн ЄС
Предмет дослідження:	особливості форм економічної співпраці США та країн ЄС
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	комплексне обґрунтування особливостей економічної співпраці США та ЄС, виявлення тенденцій і перспективи економічної співпраці країн

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	Розкрити суть і сучасні риси системи економічних відносин у умовах глобалізації; визначити роль США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі; розкрити особливості розвитку економічної співпраці, а також визначити роль США у формуванні Європейської економічної інтеграції
У розділі 2	Визначити сучасний стан та тенденції економічної співпраці США та країн Європи, а також їхні перспективи; визначити потенційні загрози для подальшої співпраці.

**Завдання підготував
науковий керівник**

_____
(підпис)

Ткаленко С.І.
_____
(ініціали, прізвище)
«14» лютого 2023 р.

Завдання одержав студент

_____
(підпис)

Корнієнко А.А
_____
(ініціали, прізвище)
«14» лютого 2023 р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 58 сторінок, 4 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел складається з 36 найменувань.

“Роль США в системі економічних відносин європейських країн”

Об’єктом дослідження є процес економічної співпраці представлений сукупністю економічних відносин між суб’єктами США та країн ЄС

Предметом дослідження є особливості форм економічної співпраці США та країн ЄС

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи - комплексне обґрунтування особливостей економічної співпраці США та ЄС, виявлення тенденцій і перспективи економічної співпраці країн

Відповідно до поставленої мети були визначені наступні завдання:

- Розкрити суть і сучасні риси системи економічних відносин у умовах глобалізації
- Визначити роль США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі
- Розкрити особливості розвитку економічної співпраці, а також визначити роль США у формуванні Європейської економічної інтеграції
- Визначити сучасний стан та тенденції економічної співпраці США та країн Європи, а також їхні перспективи
- Визначити потенційні загрози для подальшої співпраці

Практичне значення отриманих результатів. На базі проаналізованих фінансових рисунків та таблиць здійснено оцінку ефективності співпраці США та європейських країн. Оцінено перспективи, шляхи покращення та загрози для співпраці США та європейських країн.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023

Рік захисту 2023

Ключові слова: економічна система, глобалізація, Європейська інтеграція, тенденції співпраці, фінансова стійкість, міжнародна економіка, фінансові результати, розвиток відносин.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
Корнієнко Андрія Антоновича
на тему «Роль США в системі економічних відносин європейських країн»

1. Актуальність теми: в сучасних умовах розвитку світової економіки та господарства економічно розвинені країни займають провідне лідируюче положення. Тому дослідження взаємовідносин США і європейських країн є актуальним. Саме ці країни визначають тенденції світової економіки, напрямки науково-технічного прогресу, здійснюють капіталовкладення в інші країни світу тощо.

2. Позитивні риси кваліфікаційної роботи: на теоретичному рівні автором розкрито сучасні форми системи економічних відносин між країнами світу, визначено місце США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі, та загальна характеристика взаємовідносин з європейськими країнами.

3. Наявність самостійних розробок автора: автором виявлені тенденції економічної співпраці США та країн ЄС; досліджена співпраця в фінансовому секторі, технологічному, енергетичному, фармацевтичному та інших; проаналізований рух інвестицій між США та ЄС; проаналізована торгівельна статистика товарів та послуг, досліджена динаміка на підставі чого виявлені тенденції та перспективи подальшого розвитку економічних відносин США з європейськими країнами.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: цінність рекомендацій, запропонованих автором та висновків полягає в авторському баченні щодо напрямків та перспектив співпраці США та країн ЄС на майбутнє.

5. Наявність недоліків: суттєвих зауважень не має, бакалаврська робота відповідає усім вимогам.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: бакалаврська робота справляє приємне враження, рекомендується до захисту в ДЕК з позитивною оцінкою, 46 балів.

Науковий керівник: проф. кафедри європейської економіки і бізнесу, д.е.н., професор

Ткаленко С.І.

_____
(підпис)

«26» травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МІСЦЯ І РОЛІ США В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	6
1.1 Суть і сучасні форми системи економічних відносин в умовах глобалізації	6
1.2. Роль США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі	11
1.3 Особливості розвитку економічної співпраці і роль США у формуванні Європейської економічної інтеграції	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ США З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ КРАЇНАМИ	29
2.1 Сучасний стан та тенденції економічної співпраці США і країн Європи	29
2.2 Перспективи розвитку економічних відносин між США та Європою	39
2.3 Потенційні загрози та виклики для економічної співпраці між США та країнами Європи	44
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

Актуальність теми. США, як і європейські країни займають важливе місце у світовій економіці на сьогоднішній день. Саме вони є основними рушійними силами, що штовхають світову економіку вперед і в той самий час забезпечують її стабільність, створюючи нові і нові робочі місця, здійснюючи значні інвестиції у країни, що розвиваються та інші країни, що потребують допомоги, інвестуючи у технології, організовуючи нові і нові організації та міжнародні зустрічі для вирішення різних питань щодо найнагальніших проблем тощо.

Ще більш важливими гравцями США та європейські країни є одні для одного, оскільки саме вони є головними провідниками демократії, ліберальної політики, вільного ринку та інших економічних і соціальних свобод. Саме їхній союз є єдиним, що здатен вправно протистояти усім світовим викликам, як наприклад: економічні кризи, різного роду виклики, пов'язані з охороною здоров'я, що яскраво можна було побачити під час пандемії Covid-19, виклики екологічного характеру пов'язані з глобальним потеплінням та іншими проблемами, виклики соціального характеру пов'язані з бідністю та голодом у визначених регіонах, а також протистоянні іншим країнам, що сповідують недемократичну політику, яка загрожує світовій стабільності.

В цьому контексті, зважаючи на вище наведені аргументи, важливо проаналізувати яку ж роль відіграє у цьому всебічному союзі саме США і наскільки їхній вплив на європейські країни є великим. Отже, можна зробити висновок, що дана тема є беззаперечно актуальною, особливо зараз, коли перед світом постала така величезна кількість викликів.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є комплексне обґрунтування особливостей економічної співпраці США та ЄС, виявлення тенденцій і перспективи економічної співпраці країн.

Для досягнення визначеної мети було поставлено наступні завдання:

- Розкрити суть і сучасні риси системи економічних відносин у умовах глобалізації
- Визначити роль США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі- визначити економічну сутність
- Розкрити особливості розвитку економічної співпраці, а також визначити роль США у формуванні Європейської економічної інтеграції
- Визначити сучасний стан та тенденції економічної співпраці США та країн Європи, а також їхні перспективи
- Визначити потенційні загрози для подальшої співпраці

Об’єктом дослідження є процес економічної співпраці представлений сукупністю економічних відносин між суб’єктами США та країн ЄС

Предметом дослідження є особливості форм економічної співпраці США та країн ЄС

Методи дослідження. Для вирішення завдань використовувались різноманітні методи дослідження, зокрема, системно-структурний аналіз - для визначення сутності і структури системи економічних відносин, економіко-математичний аналіз - для виявлення кількісних параметрів економічного розвитку співпраці, статистичний аналіз - для дослідження стану, динаміки і активності кооперації у визначених сферах економіки, інформаційно-комп’ютерний аналіз - для визначення основних тенденцій економічних показників в умовах новітніх викликів.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів дослідження полягає у тому, що удосконалено підхід до визначення ролі США в системі економічних відносин європейських країн, а також у новітньому підході до визначення основних складових економічної кооперації США та європейських країн. Практична значущість полягає у тому, що отримані результати дослідження можуть бути використані для розробки та запровадження нового плану співпраці, який посилить економіки обох сторін, а також для розробки плану щодо подальшої протидії сучасним викликам та загрозам.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою роботи є офіційні статистичні дані, ресурси мережі Інтернет, нормативно-правові та законодавчі акти, офіційні договори та заяви, а також експертні оцінки.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів і висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний текст роботи становить 58 сторінок і включає 6 рисунків та 4 таблиці. Список використаних джерел містить 36 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МІСЦЯ І РОЛІ США В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1.1 Суть і сучасні форми системи міжнародних економічних в умовах глобалізації

Міжнародні економічні відносини (МЕВ) - це самобутня галузь економічної теорії, яка досліджує економічні явища та процеси, що виникають на міжнародному рівні в контексті виробництва, розподілу, обміну та споживання рідкісних ресурсів [1]. МЕВ становить частину світового господарства, що є системою відносин між національними господарствами та включає міжнародні економічні відносини. Внутрішньо національні відносини також залежать від міжнародних економічних відносин. МЕВ можна розглядати як систему, яка знаходиться на перетині міжнародних економічних відносин та систем економічних відносин взагалі.

Основні принципи розвитку міжнародних економічних відносин [1]:

1. взаємна вигода економічних зв'язків для всіх учасників.
2. поступовість розвитку міжнародних економічних процесів (з вільним розвитком).
3. розвиток міжнародних економічних відносин на основі компромісів між всіма сторонами.
4. комплексний розвиток системи міжнародних економічних відносин (з розвитком всіх її елементів та зв'язків).
5. розвиток міжнародних економічних відносин на науковій основі (за об'єктивними законами), щоб уникнути дисбалансу світової економіки.
6. спільне вирішення глобальних проблем людства.

Міжнародні економічні відносини є системою відносин між суб'єктами з різних країн, що пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном товарами, послугами та ідеями в умовах обмеженості ресурсів та міжнародного поділу праці.

Сучасні МЕВ характеризуються [2]:

1. виходом за межі національних господарств;
2. взаємодією фізичних і юридичних осіб, держав і міжнародних організацій;
3. визначеністю форм;
4. різними рівнями глибини існування, функціонування та здійснення.

Міжнародні економічні відносини (МЕВ) можна поділити за ступенем розвитку стосунків між суб'єктами МЕВ, за ступенем тривалості дії угод і переплетеності економік на наступні рівні [2]:

1. Міжнародні економічні контакти, які є найпростішими, одиничними, випадковими економічними зв'язками, що регулюються разовими угодами.
2. Міжнародна економічна взаємодія, яка характеризується добре відпрацьованими стійкими економічними зв'язками між суб'єктами МЕВ, що базуються на міжнародних економічних угодах і договорах, укладених на доволі тривалий час.
3. Міжнародне економічне співробітництво, що має міцні й тривалі зв'язки кооперативного типу, які ґрунтуються на спільних, наперед вироблених та узгоджених намірах, закріплених в довгострокових економічних договорах і угодах.
4. Міжнародна економічна інтеграція, що є найвищим рівнем розвитку МЕВ і характеризується взаємним сплетінням економік різних країн, проведенням узгодженої державної політики як у взаємних економічних відносинах, так і у відносинах з третіми країнами.

Співучасники міжнародних економічних явищ та процесів, що активно та самостійно здійснюють свої економічні інтереси, називаються суб'єктами МЕВ. Залежно від рівнів взаємодії, суб'єкти МЕВ можуть бути класифіковані на [5]:

1. мікрорівень, який включає окремі особи, фірми, підприємства та фермерські господарства;
2. метарівень, що охоплює галузі економіки, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю;
3. макрорівень, який зосереджується на відносинах між країнами, групами країн та міжнародними організаціями.

Суб'єкти МЕВ поділяються на різні категорії залежно від критеріїв. Одним із таких критеріїв є вид суб'єкта. Наприклад, можна виділити фізичних осіб та юридичних осіб, кожна з яких відрізняє різна форма діяльності. Фізичні особи діють від власного імені, не представляючи ніяких фірм, тоді як юридичні особи - це різні організації та корпорації, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю. Окрім того, до суб'єктів МЕВ належать держави, які є головними суб'єктами системи світового господарства. Держави мають верховну владу на своїй території та незалежність від інших держав. Відносини між державами є основою утворення цілісної світової господарської системи, а їхні дії відбиваються на функціонуванні цієї системи. Також держави регулюють зовнішньоекономічну діяльність суб'єктів своєї країни та діяльність іноземного капіталу на своїй території, укладаючи між собою договори про співробітництво.

Міжнародна економічна взаємодія має різні форми [17]:

1. Міжнародні валютні відносини, пов'язані з обміном валют, фінансовими операціями та курсовими коливаннями.
2. Міжнародні фінансово-кредитні відносини, що включають позички, інвестиції та інші форми фінансового співробітництва. Міжнародне виробниче співробітництво, що передбачає спільну розробку та виробництво товарів.
3. Міжнародне науково-технічне співробітництво, що передбачає спільну наукову та технічну розробку, обмін знаннями та технологіями.
4. Міжнародні трудові відносини, що включають трудову міграцію та співпрацю в галузі праці та зайнятості.
5. Міжнародна торгівля товарами, що включає обмін товарами між країнами.

6. Міжнародна торгівля послугами, яка передбачає обмін послугами між країнами.

7. Міжнародні транспортні відносини, що включають перевезення товарів та пасажирів між країнами.

Неможливо провести чітких меж між формами міжнародних економічних відносин (МЕВ), оскільки існує багато субформ, які перетинаються з двома і більше формами. Різні групи країн мають свої власні характерні риси та відмінності, тому можна виділити такі види МЕВ: МЕВ промислово розвинутих країн, МЕВ країн, що розвиваються, МЕВ країн з перехідною економікою.

МЕВ промислово розвинутих країн характеризуються зрілими формами інтернаціоналізації виробництва і капіталу, глибокими економічними зв'язками та конкурентною ринковою економікою. Вони проходять стадію інтеграції у світову економіку.

МЕВ країн, що розвиваються, змінюють свою роль у світовому господарстві, з позиції аграрно-сировинної периферії на учасників виробництва готової продукції на світовому ринку. Проте, розвинені країни ще й далі займають панівне становище в НДДКР та наукоємних галузях.

МЕВ країн з перехідною економікою характеризуються перехідним процесом реформування економіки з планово-адміністративних методів до ринкових. В цьому контексті неможливо оминати глобалізацію, яка є основним ядром побудови міжнародних економічних відносин у сучасному світі. Глобалізація сама по собі означає взаємозв'язок між країнами в соціальному, економічному, науково-технічному аспектах. Саме цей процес є чинником збільшення транскордонних потоків товарів, послуг та ідей. Шляхом централізації світових інтеграційних процесів, глобалізація призначена для консолідації всього світового співтовариства на основі створення єдиного глобального економічного простору.

Після закінчення Другої світової війни у 1945 році, процеси глобалізації стали набувати все більшої сили. Світова війна, яка затягнула в себе всі континенти, сприяла створенню Організації Об'єднаних Націй (ООН), а також з'явилися могутні

наднаціональні фінансові установи, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк. У той же час, науково-технічна революція стала впливовим соціальним явищем, що дало поштовх до розвитку глобальної науки та технологій.

У ХХІ столітті економічна інтеграція набирає обертів у геометричній прогресії, що сприяє формуванню єдиного транснаціонального господарського механізму - глобального економічного моноліту.

Незважаючи на виклики, глобалізацію широко вважають найкращим способом сприяння міжнародній співпраці з кількох причин, наведених нижче.

По-перше, глобалізація дозволила країнам отримати доступ до нових ринків і клієнтів, що сприяло економічному зростанню та створило нові можливості для бізнесу для розширення своєї діяльності. Із зростанням міжнародної торгівлі та комерції компанії можуть отримати доступ до нових джерел капіталу, налагодити нові ланцюжки постачання та зменшити витрати, що може знизити ціни та підвищити рівень життя.

По-друге, глобалізація стимулює інновації та технологічний прогрес. Сприяючи обміну знаннями та досвідом через кордони, глобалізація уможливила розвиток проривних технологій у таких сферах, як медицина, енергетика та транспорт. Це призвело до підвищення ефективності, продуктивності та конкурентоспроможності в різних галузях, що принесло користь як споживачам, так і підприємствам.

Крім того, глобалізація сприяла обміну ідеями та передовим досвідом через кордони. За допомогою міжнародних організацій, таких як ООН і Світова організація торгівлі, країни можуть співпрацювати в таких питаннях, як зміна клімату, зменшення бідності та глобальне здоров'я. Це допомогло подолати деякі з найактуальніших викликів світу, сприяючи сталому розвитку та гарантуючи, що кожен може отримати вигоду від здобутків глобалізації.

Важливо відзначити, що глобалізація не позбавлена викликів. Наприклад, це може призвести до переміщення робочих місць і нерівності доходів у деяких секторах і країнах. Однак ці проблеми можна вирішити за допомогою ефективної

політики та нормативних актів, які можуть пом'якшити негативні наслідки, одночасно сприяючи позитивним.

1.2 Роль США у міжнародних економічних відносинах на сучасному етапі

Розвиток економіки США через її розмір і міжнародні зв'язки неодмінно має значні наслідки для світової економіки. Сполучені Штати є найбільшою економікою світу (за ринковими обмінними курсами), на яку припадає майже 22% світового виробництва та понад третина капіталізації фондового ринку. Він займає важливе місце практично на всіх світових ринках, на нього припадає приблизно одна десята світових торгових потоків, одна п'ята частина світових ПП, близько однієї п'ятої грошових переказів і одна п'ята світового попиту на енергію. Оскільки долар США є найбільш широко використовуваною валютою у світовій торгівлі та фінансових операціях, зміни у монетарній політиці США та настрої інвесторів відіграють важливу роль у зміні глобальних умов фінансування. У той же час для США важлива світова економіка. Філії транснаціональних корпорацій США, які працюють за кордоном, і філії іноземних компаній, розташованих у Сполучених Штатах, складають значну частку виробництва, зайнятості, транскордонної торгівлі та фінансових потоків. Одна шоста частина купівлі споживчих товарів споживачами в США припадає на імпорتنі товари, ще більша частка на автомобілі та побутову електроніку.

У 2022 році номінальний ВВП США становив понад 25,46 трлн. дол., тому Сполучені Штати є найбільшою економікою світу та мають третє місце у світі за чисельністю населення. На його частку припадає понад 25 відсотків світового ВВП, 11% світової торгівлі, 12% іноземних вимог банків і 35% світової капіталізації фондового ринку. Частка США світового виробництва та торгівлі залишалися загалом стабільними з 1980-х років, тоді як частка інших великих розвинутих економік поступово зменшувалася. Сполучені Штати є найбільшим міжнародним

кредитором і боржником: вони володіють найбільшим запасом іноземних активів і зобов'язань і, з великим відривом, найбільшою позицією чистих іноземних активів.

**Таблиця 1.1 - Номінальний ВВП і ВВП на душу населення у США ,
2011-2022рр.[8]**

Рік	ВВП, трлн. \$	ВВП на душу населення, дол. США	Темп зростання
2011	15,59	50,066	1.55%
2012	16,25	51,784	2.28%
2013	16,84	53,291	1.84%
2014	17,55	55,124	2.29%
2015	18,20	56,763	2.71%
2016	18,69	57,867	1.67%
2017	19,47	59,908	2.24%
2018	20,53	62,823	2.95%
2019	21,38	65,120	2.29%
2020	21,06	63,531	-2.77%
2021	23,31	70,249	5.95%
2022	25,46	76,655	8.49%

Торгова та фінансова інтеграція США з іншими розвиненими економіками та країнами, ринки та економіки яких розвиваються (EMDE - emergency market and developing economy), особливо в Латинській Америці та Карибському басейні, є глибокою. Країни, чії торговельні та фінансові зв'язки пов'язані переважно зі Сполученими Штатами, безпосередньо піддаються впливу подій у США. Крім того, ті, хто загалом дуже відкриті до глобальної торгівлі та фінансів, опосередковано піддаються впливу через широке поширення зі Сполучених Штатів.

У 2021 році торгівля становила 25,48 % ВВП США, що значно менше, ніж середній показник для інших розвинених економік (70 %), але значно більше, ніж у 1980-х роках (18 %). Сполучені Штати є найбільшим у світі імпортером та експортером товарів і послуг, а також найбільшим експортером та імпортером бізнес-послуг. На нього припадає 16,3 % світового імпорту товарів і 9 % світового імпорту послуг [17].

Промислові товари становлять понад три чверті імпорту товарів у США, причому імпорт нафти становить більшу частину, незважаючи на постійне зниження з 2000 року. Найбільш помітними категоріями імпорту промислової продукції є автомобілі, машини для обробки даних і ліки. Більше двох третин виробничого імпорту США походить з Китаю (24% імпорту), Європейського Союзу (20% імпорту), Мексики та Канади (разом 24% імпорту).

Сполучені Штати є найбільшим напрямком експорту для однієї п'ятої країн світу. Це найбільший експортний ринок для більш ніж половини EMDE в Латинській Америці та Карибському басейні та Південній Азії, а також основний експортний ринок для кількох країн в інших регіонах EMDE, особливо в Східно-Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Мексика, Колумбія, Еквадор і багато менших центральноамериканських EMDE особливо сильно покладаються на експорт до Сполучених Штатів.

Зростання торгових зв'язків між Сполученими Штатами та іншими країнами відбулося в епоху лібералізації торгівлі. З 1948 року Генеральна угода з торгівлі та тарифів (ГАТТ), а з 1995 року — Світова організація торгівлі (СОТ) забезпечили багатосторонню основу для цього процесу. Більшість торгівлі США здійснюється за режимом найбільшого сприяння (MFN), із середніми тарифами в 3,5 відсотка (5,2 відсотка для сільськогосподарської продукції). Окрім багатосторонніх угод, Сполучені Штати уклали 14 двосторонніх або регіональних торгових угод з 20 країнами-партнерами, які охоплюють 32% імпорту товарів і послуг. Найбільшою з цих угод є Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА), який діє з 1994 року. Сполучені Штати також надають односторонні преференції низці EMDE через Загальну систему преференцій (GSP) і Закон про можливості зростання в Африці (AGOA), які охоплюють близько 3,3% імпорту США.

Фінансові ринки США добре інтегровані зі світовими ринками. Після стрімкого зростання протягом трьох десятиліть до 2010-14 рр. її міжнародні активи та пасиви в середньому в три рази перевищували ВВП, що в цілому відповідає показникам інших розвинутих економік. Сполучені Штати залишаються найбільшим у світі джерелом і одержувачем потоків прямих іноземних інвестицій

(ПП), на них припадає близько однієї чверті світових притоків і відтоків ПП у 2022 році. Європейський Союз (ЄС), Японія, Канада та Швейцарія разом займають близько 90 % активів ПП у Сполучених Штатах, тоді як ЄС і Канада є найбільшими реципієнтами ПП США. Країни регіону Латинської Америки та Карибського басейну найбільше схильні до надходження ПП із США, зокрема Бразилія, Чилі та Мексика. Відображаючи розмір і глибину фінансових ринків, на Сполучені Штати припадає найбільша частка портфельних активів в одній третині країн EMDE.

Долар США є найбільш широко використовуваною валютою на міжнародній торгівлі та фінансових ринках і є головною резервною валютою світу. Близько 80% випуску облігацій EMDE і більше 50% транскордонних банківських потоків до EMDE деноміновані в доларах США. Європа та Центральна Азія є єдиним регіоном EMDE, де долар США випереджає євро як валюта деномінації для транскордонних банківських потоків. Еквадор, Сальвадор і Панама використовують долар США як свою офіційну валюту; понад 30 інших EMDE підтримують прив'язку обмінного курсу до долара США. Велика частка офіційних валютних резервів (63 %) деномінована в доларах. Долар США широко використовується в міжнародних торговельних операціях для поточних операцій, на нього припадає приблизно одна третина виставлення рахунків за товари та послуги в Європі та дві третини в Азії у 2021 році.

Сполучені Штати є великим виробником і споживачем товарів. Видобуток у США майже рівномірно розподілений між природним газом і нафтою, на відміну від переважно нафтового виробництва інших великих виробників вуглеводнів, таких як Росія та Саудівська Аравія. Видобуток сланцевої нафти в США дозволяє бути дуже гнучким джерелом глобального постачання нафти, швидко реагуючи на зміни цін. Сполучені Штати також є найбільшим у світі виробником біопалива, на частку якого припадає 42% світового виробництва у 2021 році. Швидке зростання виробництва кукурудзи сприяло Стандарту відновлюваного палива (RFS), затвердженому Законом про енергетичну політику 2005 року та Законом про енергетичну незалежність і безпеку 2007 року, які вимагають, щоб транспортне

паливо, що продається в Сполучених Штатах, містило мінімальний обсяг відновлюваного палива.

Історично Сполучені Штати були основним споживачем сільськогосподарської, енергетичної та металевої продукції. З появою таких великих країн, як Китай та Індія, ця роль з до 2022 року зменшилася. Проте Сполучені Штати все ще залишаються найбільшим споживачем природного газу та нафти, на них припадає більше однієї п'ятої світового споживання. Це другий за величиною споживач широкого спектру товарів, включаючи алюміній, мідь, свинець і каву.

Ділові цикли в Сполучених Штатах, інших країнах з розвинутою економікою та країнах із східним, розвинутим економікою були дуже синхронними. Частково це є відображенням потужності глобальної торгівлі та фінансових зв'язків економіки США з рештою світу. Крім того, це також відображення глобальних потрясінь, які мали спільний вплив на багато країн одночасно. Через глибшу економічну інтеграцію бізнес-цикли в Сполучених Штатах дещо більше корельовано з циклами в інших розвинутих економіках, ніж у країнах EMDE (за важливим винятком Мексики).

Синхронізація міжнародного ділового циклу має тенденцію бути особливо сильною, коли економіка США перебуває в рецесії, але протягом фаз ділового циклу США зростання ВВП в решті світу значною мірою корелює з циклом США. Наприклад, зростання було в середньому вищим в інших країнах з розвинутою економікою та в країнах EMDE під час періодів розширення США, ніж у період рецесії економіки США. Що ще важливіше, хоча чотири рецесії, які пережила світова економіка з 1960 року (1975, 1982, 1991, 2009 та 2020), були зумовлені безліччю проблем у багатьох куточках світу, усі вони збігалися з серйозними рецесіями в Сполучених Штатах [6].

Глобальна рецесія 1975 року збіглася з початком тривалого періоду стагфляції з низьким зростанням виробництва та високою інфляцією в Сполучених Штатах. Під час рецесії 1982 року Сполучені Штати та кілька інших розвинутих економік зазнали різкого падіння активності разом із різким зростанням безробіття

внаслідок антиінфляційної монетарної політики. Економіка знову пішла в рецесію в липні 1990 року після періоду пригніченої активності на ринку житла та кредитної кризи. Глибока глобальна рецесія 2009 року була спричинена глобальною фінансовою кризою, яка походила з іпотечного ринку США, але перетворилася на справді глобальну кризу після краху Lehman Brothers у вересні 2008 року. Така ж сама рецесія була зумовлена і пандемією Covid-19 повсесвітньо у 2020 році, коли через карантинні обмеження країни мали в буквальному сенсі закривати кордони. Усі 5 рецесій США повністю збіглися з глобальними рецесіями.

Розвиток економіки США має значний вплив на світову економіку. Потрясіння в економіці США поширюються на решту світу через ряд каналів, про які йшлося вище. Прискорення активності в США може підвищити темпи зростання в торгових партнерах безпосередньо через збільшення імпортного попиту та опосередковано через посилення вторинних ефектів продуктивності, закладених у торгівлі. Враховуючи значну роль США на світових товарних ринках, прискорення активності в США, як правило, піднімає світовий попит на товари та відповідно піднімає ціни. Це підтримує активність і зменшує тиск на платіжний баланс експортерів сировинних товарів. Розвиток фінансового ринку в Сполучених Штатах може мати навіть ширші глобальні наслідки. Тому можна очікувати, що зміни в політиці США вплинуть на внутрішню діяльність і спричиняють масштабні транскордонні переливи через реальні та фінансові канали.

Роль Сполучених Штатів на глобальних фінансових ринках виходить за рамки прямих потоків капіталу до та зі Сполучених Штатів. Ринки облігацій і акцій США є найбільшими та найліквіднішими у світі. Коливання прибутковості суверенних облігацій США часто відображаються на інших великих фінансових ринках. Подібним чином транскордонні переливи від фондових ринків США є значними та залежать більше від відкритості до світової економіки, ніж від розміру фактичних двосторонніх портфельних потоків. Це робить монетарну політику США та довіру інвесторів важливими рушійними силами світових фінансових умов.

Через те, що він переважно використовується у світовій торгівлі та фінансових операціях, широкі коливання курсу долара США мають глобальні наслідки. Епізоди підвищення курсу долара США, як правило, збігаються зі зменшенням боргових зобов'язань банків, жорсткішими глобальними фінансовими умовами, більшою частиною фінансових криз і сповільненим зростанням EMDE. Хоча частка приватного та державного боргу, деномінованого в іноземній валюті, зменшилася з 1990-х років, ризик деяких Співвідношення EMDE до змін іноземної валюти все ще є високим, особливо серед експортерів сировинних товарів, а також імпортерів, які отримали значні припливи капіталу після світової фінансової кризи 2009. Якщо долар США переживає період значного підвищення курсу, попередній досвід показує, що EMDE із значним короткостроковим боргом, деномінованим у доларах, можуть стати вразливими до ризиків пролонгації та процентних ставок, а також до висихання валютної ліквідності.

Зміни в грошово-кредитній політиці США мають значні транскордонні наслідки через вплив на внутрішню діяльність і світові фінансові ринки, включаючи ринки валюти та активів. Після глобальної фінансової кризи дуже пом'якшувальна грошово-кредитна політика в розвинених країнах збіглася з прискоренням припливу капіталу до країн EMDE. У свою чергу, вищі процентні ставки в США можуть зменшити такі потоки, особливо ті, що здійснюються банками, і підштовхнути глобальні процентні ставки.

Незважаючи на те, що фактичні або очікувані зміни в монетарній політиці США мають значний вплив на довгострокову дохідність США та світу, наслідки для EMDE, ймовірно, залежатимуть від основних чинників. Модель панельної векторної авторегресії використовується для аналізу диференційованих впливів на EMDE «реальних» і «монетарних» шоків, що впливають на прибутковість довгострокових облігацій США. Модель включає промислове виробництво EMDE, дохідність довгострокових облігацій, ціни на акції, номінальний ефективний курс. курсів і двосторонніх обмінних курсів щодо долара США та інфляції. Монетарні та реальні шоки вважаються екзогенними регресорами.

Зміни у фіскальній політиці США можуть викликати міжнародні переливи, впливаючи на попит США на імпорт з-за кордону, спричиняючи коливання обмінного курсу або впливаючи на умови міжнародних запозичень. Моделювання з використанням моделі Ради Федеральної резервної системи (FRB/US) показує, що можна очікувати, що фіскальне стимулювання в розмірі 1 % ВВП підвищить зростання США на 0,7-1,5 відсотка через два роки. Однак ефективність фіскального стимулювання в прискоренні зростання США в короткостроковій та середньостроковій перспективі критично залежить від обставин його впровадження.

Фіскальні мультиплікатори – додатковий результат, створений додатковими державними витратами або зниженням податків на долар США – залежать від наявності економічного спаду, реакції монетарної політики та характеру фіскальних заходів (Laforte and Roberts 2014; Brayton, Laubach, and Reifschneider 2014; Whalen and Reichling 2015) [19]. Зокрема, можна очікувати, що заходи фіскального стимулювання матимуть різні наслідки, якщо вони приймуть форму зниження податків або заходів для збільшення державних витрат та інвестицій в інфраструктуру.

Короткостроковий фіскальний мультиплікатор, пов'язаний зі зниженням корпоративних податків, загалом оцінюється як нижчий за одиницю, хоча ці оцінки пов'язані з значною невизначеністю. Що стосується зниження податку на доходи фізичних осіб, емпіричні дослідження показують, що фіскальні мультиплікатори значно відрізняються від 0,3 до 1,5 (Whalen and Reichling 2015) [19]. Вплив на зростання залежить зокрема про структуру зниження податків, а також про те, як вони фінансуються.

Витрати на державну інфраструктуру, як правило, мають більший короткостроковий вплив на діяльність США, причому фіскальний мультиплікатор становить від 0,4 до 2,2. Це відображає прямий вплив державних інвестицій на сукупний попит, відносно низький вміст імпорту у витратах на інфраструктуру та позитивний вплив на приватні інвестиції та продуктивність.

Пом'якшення фінансової політики в Сполучених Штатах може мати позитивні транскордонні побічні ефекти, підвищуючи попит США на експорт торгових партнерів і, отже, призводячи до прискорення глобального зростання в найближчій перспективі. Проте деякі чинники можуть пом'якшити ці позитивні наслідки, зокрема компенсація скорочення державних видатків і коливання обмінного курсу та умов фінансування.

Подальше підвищення курсу долара, пов'язане із заходами фіскального стимулювання в Сполучених Штатах, може викликати занепокоєння щодо фінансової стабільності в економіках із високими зобов'язаннями, деномінованими в доларах США. Однак емпіричні докази впливу фіскальної політики США на зміцнення долара США неоднозначні [20]. Якщо фіскальне стимулювання США призведе до вищого рівня державного боргу США в довгостроковій перспективі, це також може спричинити зростання глобального інтересу ставки та бути джерелом несприятливих транскордонних ефектів через посилення фінансових умов.

Значна частина діяльності глобального ланцюжка створення вартості здійснюється через транснаціональні корпорації США та їхні філії за кордоном. Хоча транснаціональні корпорації США становлять менше 1% від загальної кількості фірм США, з 1990 року на них припадала третина зростання реального ВВП США та майже половина зростання продуктивності праці в США. Будучи частиною глобальних ланцюгів постачання, транснаціональні компанії США значною мірою покладаються на експорт та імпорт; фактично, найбільшими експортерами США є транснаціональні компанії. Багатонаціональні корпорації присутні на фінансових ринках; наприклад, на них припадає близько 85 відсотків біржової капіталізації S&P500. Близько 43% загальної торгівлі США відбувається в рамках багатонаціональних компаній (внутрішньофірмова торгівля), особливо у випадку торгівлі США з розвиненими економіками.

Фінансові зв'язки між Сполученими Штатами та рештою світу, включаючи країни з ринковою економікою, що розвиваються, швидко зросли протягом останнього десятиліття, що потенційно може призвести до двосторонніх ефектів.

Стрес на фінансових ринках або різке уповільнення зростання в решті світу можуть чинити тиск на фінансову систему США. Наприклад, фінансовий стрес, який підвищує премію за ризик і збільшує розрив виробництва на 1 відсоток у деяких великих економіках, може збільшити розрив виробництва в США на 0,1-0,35% (МВФ 2013).

Значне підвищення курсу долара США, яке могло бути спричинене дедалі більшою різницею монетарної політики з іншими резервними валютами, що послаблює перспективи зростання в решті світу або відносно значні фіскальні стимули в Сполучених Штатах також можуть мати негативний вплив на зростання США. Наприклад, 10-відсоткове підвищення курсу долара США, зваженого за показниками торгівлі, може знизити ВВП США порівняно з базовим рівнем більш ніж на 1 відсоток через три роки, якщо не буде змін у монетарній політиці (Fischer 2015). Побічний ефект матеріалізувався б лише поступово, причому більше половини впливу відбувалося б більше ніж через рік. Пристосування монетарної політики могло б суттєво послабити вплив зміцнення долара приблизно до половини-двох третин його прямого впливу на торгівлю.

Приблизно одна третина споживчих витрат США припадає на товари, з яких близько однієї шостої припадає на імпорتنі товари. Частка імпорту у витратах на споживання більша для товарів тривалого користування (29 відсотків) — особливо довготривалого побутового обладнання, транспортних засобів і товарів для відпочинку — та одягу та взуття (32 відсотки). Сполучені Штати приймає найбільшу кількість іммігрантів у світі (Chandy and Seidel 2016). Іммігранти становили в середньому 17 відсотків цивільної робочої сили США в 2015 році, а в деяких частинах Сполучених Штатів — більше однієї чверті. Іммігранти походять з усього світу, але переважно з Мексики, Китаю та Індії. Проте після цього сталося 2 головні події, що змінили задану раніше тенденцію - обрання Трампа на пост президента США, який пропагував протекціонізм і антимігрантську політику, а також активізація війни в Україні, яка змусила велику кількість населення змінювати місце проживання - переважно на країни ЄС, які прийняли більше 6 млн. осіб, поки США трохи більше 100 тис. осіб.

1.3 Особливості розвитку економічної співпраці і роль США у формуванні Європейської економічної інтеграції

Дипломатичні відносини між США та Європейським співтовариством були започатковані в 1953 році, коли перші американські дипломати були направлені до Європейського співтовариства вугілля та сталі. Місія США при ЄОВС офіційно відкрилася в Люксембурзі в 1956 році. Представництво Європейської Комісії в Сполучених Штатах у Вашингтоні, округ Колумбія, було засновано в 1954 році, а посольство Сполучених Штатів при Європейському Співтоваристві, нині посольство Сполучених Штатів при Європейському Союзі, засноване в 1961 році в Брюсселі. У Брюсселі 25 листопада 2003 року та 6 травня 2004 року у Вашингтоні США та ЄС відзначили 50-річчя дипломатичних відносин [11].

У 1990 році відносини США з Європейським співтовариством були офіційно оформлені прийняттям Трансатлантичної декларації. Таким чином було започатковано регулярний політичний діалог між США та ЄС на різних рівнях, включаючи регулярні зустрічі на вищому рівні. Співпраця була зосереджена у сферах економіки, освіти, науки та культури.

Новий трансатлантичний порядок денний (НТА), який було започатковано на Мадридському саміті в 1995 році, продовжив співпрацю. НТА містить чотири широкі цілі для співпраці США та ЄС: сприяння миру та стабільності, демократії та розвитку в усьому світі; реагування на глобальні виклики; сприяння розширенню світової торгівлі та тіснішим економічним відносинам; і будівництво мостів через Атлантику.

У зв'язку з прийняттям Нового трансатлантичного порядку денного Спільна ЄС-США Розроблено План дій, який зобов'язує ЄС і США вжити велику кількість заходів у загальних сферах співпраці. Як продовження зусиль НТА, на Лондонському саміті 1998 року було досягнуто домовленості про активізацію співпраці у сфері торгівлі, результатом чого стало Трансатлантичне економічне партнерство (ТЕП) [12]. ТЕП охоплює як двосторонню, так і багатосторонню торгівлю. У двосторонньому плані ТЕП розглядає різні види перешкод у торгівлі

та прагне до укладення угод про взаємне визнання у сферах товарів і послуг. Крім того, існує співпраця у сферах державних закупівель та права інтелектуальної власності. У багатосторонньому плані основна увага приділяється подальшій лібералізації торгівлі в рамках Світової організації торгівлі з метою зміцнення світової торгівлі. Інтереси бізнес-сектору, навколишнього середовища та споживачів повинні бути включені в цю роботу.

Розглядаючи історії відносин між США та Європейським Союзом неможливо не приділити уваги каденції Дональда Трампа, чия політика ледве не зруйнувала усе, що будувалося десятиріччями. У світлі тривалої підтримки США ЄС багато чиновників ЄС були здивовані тим, що думка Трампа про блок і ключові країни-члени, такі як Німеччина є суто негативною і абсолютно не спрямованою на поліпшення співпраці. Президент Трамп підтримав рішення Великої Британії покинути ЄС і висловив сумніви щодо майбутньої життєздатності ЄС за часів своєї каденції. Президент Трамп назвав ЄС «ворогом» при цьому не апелюючи жодними аргументами, а лише зазначив це, що ЄС конкурентоспроможний. ЄС був дуже занепокоєний торговельною політикою адміністрації Трампа, особливо запровадженням мит на сталь і алюміній і постійними загрозами потенційних тарифів на автомобілі. Незважаючи на те, що адміністрація співпрацює з ЄС у зусиллях щодо реформування СОТ, багато політиків ЄС залишалися стурбованими щодо того, наскільки Сполучені Штати залишаться надійним партнером ЄС у встановленні глобальних торгових правил і стандартів і підтримці багатосторонньої торгівлі. система.

Можна припустити, що адміністрація Трампа здебільшого розглядала ЄС через економічну призму і менш схильна вважати ЄС важливим політичним партнером і партнером у сфері безпеки. Вони припускають, що, на відміну від минулих і теперішньої адміністрацій, адміністрація Трампа могла б бути байдужою до розвалу ЄС, якби дозволила Сполученим Штатам укласти двосторонні торговельні угоди з окремими державами-членами, які, на її думку, краще б служили інтересам США. Президент Трамп (і деякі члени Конгресу) висловили

щирі зацікавленість в укладенні угоди про вільну торгівлю (ЗВТ) з Великою Британією після її виходу з ЄС у січні 2020 року.

У грудневій промові 2018 року в Брюсселі, Бельгія, державний секретар Помпео заявив, що «Європейський Союз і його попередники забезпечили велике процвітання всьому континенту» і що «ми [Сполучені Штати] отримуємо величезну користь від вашого успіху», але він також запитав: «Чи гарантує ЄС, що інтереси країн та їхніх громадян стоять вище за інтереси бюрократів тут, у Брюсселі?» [10]. Коментарі держсекретаря Помпео були широко витлумачені як неявний докір ЄС. Інші зазначають, що адміністрація Трампа не перша адміністрація США, яка скептично ставиться до багатосторонніх інституцій або вважається такою, що віддає перевагу одностороннім діям. Це також була ключова європейська критика адміністрації Джорджа Буша.

Багатьох у ЄС також не турбують елементи зовнішньої політики адміністрації «Америка перш за все». Кілька рішень адміністрації прямо суперечать поглядам і політиці ЄС. Серед них, зокрема, рішення США вийти з багатосторонньої ядерної угоди з Іраном 2015 року та Паризької угоди щодо зміни клімату. Представники ЄС стверджують, що визнання адміністрацією Єрусалиму столицею Ізраїлю підриває перспективи вирішення ізраїльсько-палестинського конфлікту за принципом двох держав, що є давньою метою ЄС. Напруженість між США та ЄС загострилася у зв'язку з триваючим конфліктом у Сирії, зростанням Китаю та боротьбою з пандемією COVID-19.

В той же час адміністрація Трампа стверджувала, що певна політика ЄС шкодить відносинам зі Сполученими Штатами. Серед іншого, деякі політики США висловлюють розчарування через відмову ЄС обговорювати сільськогосподарську продукцію на запланованих торговельних переговорах між США та ЄС, і вони стверджують, що ЄС недостатньо розуміє ступінь загрози, яку становить Іран. Офіційні особи США також налякані тим, що ЄС і більшість національних урядів не випустили прямої заборони на використання обладнання китайських телекомунікаційних компаній, таких як Huawei, незважаючи на занепокоєння США щодо безпеки. Крім того, адміністрація побоювалася, що зусилля ЄС зміцнити свою

Спільну політику безпеки та оборони (CSDP) і прагнути до більшої оборонної інтеграції в ЄС можуть конкурувати з НАТО та перешкоджати американсько-європейській оборонно-промисловій співпраці. Попередні адміністрації США також були стурбовані потенційними наслідками CSDP для НАТО [11].

Багато європейських лідерів дедалі частіше закликають ЄС відігравати більш активну та незалежну роль на світовій арені (її часто називають стратегічною автономією). Хоча створення більш узгодженої та надійної зовнішньої політики ЄС є давньою метою ЄС, підвищення здатності ЄС діяти більш незалежно також привертає увагу, частково через занепокоєння щодо майбутньої траєкторії партнерства ЄС зі Сполученими Штатами. У червні 2019 року лідери ЄС схвалили новий Стратегічний порядок денний на 2019-2024 роки, в якому стверджувалося, що «у світі дедалі більшої невизначеності, складності та змін ЄС має дотримуватися стратегічного курсу дій і збільшувати свою здатність діяти автономно, щоб захищати його інтереси, відстоювати його цінності та спосіб життя та допомагати формувати глобальне майбутнє». очолити «геополітичну комісію», яка активно займається вирішенням регіональних і глобальних викликів за допомогою повного спектру дипломатичних і економічних інструментів ЄС. ЄС також прагне бути світовим лідером у таких питаннях, як захист даних і зміна клімату [25].

Експерти вважають президента Франції Макрона рушійною силою відроджених амбіцій ЄС стати більш незалежним і автономним глобальним актором відповідно до давніх політичних уподобань Франції. Макрон відстоює «європейський військовий і технологічний суверенітет» як вирішальний для забезпечення позиції ЄС як глобального гравця в більш конкурентоспроможному світі, в якому ЄС не обов'язково залежить від співпраці та підтримки США. Екс-канцлер Німеччини Ангела Меркель також підтримувала більш геополітичний і військовий спроможний ЄС, але пом'якшувала цю позицію постійною сильною підтримкою НАТО та визнанням того, що трансатлантичний альянс залишається вирішальним для європейської безпеки. Незважаючи на амбіції щодо потужної ролі ЄС у питаннях зовнішньої політики та безпеки, багато аналітиків зазначають, що

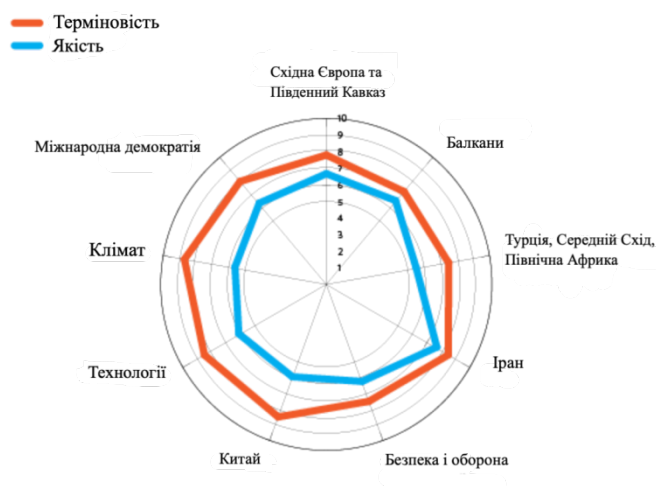
країни-члени ЄС залишаються розділеними щодо політичні відповіді на багато викликів, і ЄС все ще намагається говорити єдиним голосом щодо низки ключових питань, включаючи Лівію, Сирію, Туреччину, Росію, Китай, міграцію та деякі аспекти пом'якшення наслідків зміни клімату. Деякі офіційні особи США відзначають, що між Сполученими Штатами та ЄС завжди були політичні розбіжності та торговельні суперечки, і вони стверджують, що побоювання зриву відносин значною мірою перебільшені. З приходом на посади нових керівників усіх трьох основних інституцій ЄС наприкінці 2019 року офіційні особи США прагнули «перезавантажити» відносини та зменшити напруженість. Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель стверджує, що Сполучені Штати та ЄС продовжувати поділяти «спільні цінності», і партнерство США та ЄС триватиме.

Після напруги, очевидної під час президентства Трампа, уряди США та Європи повернулися до конструктивних переговорів щодо координації своїх зусиль для підтримки та захисту демократії.

У 2021р. США розробили аналіз (рис 1.1) щодо терміновості вирішення деяких питань та їхньої якості та визначний час. З нижче наведеної інформації ми можемо зробити висновок, що найбільш екстремими проблемами постає питання клімату, розвитку власних технологій, а також відносин з Іраном та Китаєм, які ніколи не можна було назвати якісними в контексті антиамериканської політики країн, демократичних цінностей, розподілу світового впливу і ядерної програми Ірану. Відповідно ці чотири питання і є найбільш проблематичними для розв'язання для адміністрації Білого дому і постають найбільшими викликами в контексті реалізації національних інтересів.

Ще однією проблемою постає Турція, країни середнього Сходу та Північної Африки, адже за наведеним аналізом це питання потребує налагодження взаємовідносин, проте не є надто важливим в короткостроковій перспективі. Найменш важливим пріоритетом США визначили питання встановлення міжнародної демократії, адже її якість вважалася доволі високої порівняно з іншими проблемами. Те саме стосується і питання Балканських країн, країн

Південного Кавказу, Східної Європи, технологій та питань з безпеки і оборони - в цьому контексті проблематика існує, проте вона поставала меншою і не такою терміновою в плані вирішення.

Рис. 1.1 - Терміновість реагування на виклики та якість вибудованої політики щодо нагальних світових проблем [10]

Коли Сполучені Штати координували санкції у 2021р., вони були більше залучені в співпрацю з Австралією, Канадою та Великою Британією, ніж з ЄС, навіть якщо останній рухався в загальному подібному напрямку щодо застосування обмежувальних заходів, пов'язаних з правами людини. Невдалий відступ Байдена з Афганістану, ухвалений без значних консультацій з європейськими союзниками, ймовірно, мав негативний вплив на перспективи трансатлантичних місій, пов'язаних з демократією, у майбутньому.

Сполучені Штати та ЄС тісно співпрацювали у відповіді на агресію Росії проти України, що лише зміцнило союз, який здавалося заслаб, зважаючи на викладені раніше аргументи. США та ЄС впровадили значну кількість санкцій проти росії, які ідентичними або схожими за змістом. Два партнери працювали разом, щоб створити робочу групу з дотримання санкцій, призупинити преференційний режим торгівлі Росії згідно з правилами Світової організації торгівлі та сформулювати максимальну ціну G7 на російський експорт нафти.

Сполучені Штати також взяли на себе зобов'язання допомогти ЄС зменшити залежність від російського газу, зокрема шляхом збільшення поставок СПГ до ЄС. Хоча єдність США та ЄС щодо України залишається сильною, витрати на енергоносії та економічні труднощі можуть чинити тиск на політику ЄС у довгостроковій перспективі – потенційно вплинути на санкції проти Росії, посилити заклики до переговорів або перешкодити фінансовій підтримці ЄС для України. Виплати фінансової допомоги ЄС зіткнулися з деякими затримками в 2022 році, але виплати прискорилися і відбулися за графіком у 2023 році. Деякі в Конгресі можуть бути зацікавлені в моніторингу обсягу допомоги ЄС Україні та координації між США та ЄС.

Вторгнення Росії в Україну також має наслідки для кількох ініціатив ЄС, які можуть зацікавити Конгрес [15]:

- Безпека та оборона. Війна викликала дебати щодо зусиль ЄС щодо покращення свого військового потенціалу та може зміцнити партнерство між НАТО та ЄС.
- Енергетична та кліматична політика. Дії Росії можуть прискорити енергетичний перехід ЄС, зміцнити Європейську зелену угоду та створити можливості для співпраці США та ЄС у сфері чистої енергії. Однак ЄС стурбований тим, що нові субсидії США на зелені технології можуть відвернути торгівлю та інвестиції від ЄС. Цільова група США та ЄС намагається вирішити проблеми ЄС.
- Розширення ЄС. Традиційно в Конгресі існувала сильна двопартійна підтримка розширення ЄС. У червні 2022 року ЄС оголосив Україну та Молдову офіційними кандидатами на членство (ще шість країн також визнані офіційними кандидатами).

В контексті поліпшення відносин між США та ЄС варто зазначати, що у 2022 та 2023рр. вже було зроблено декілька великих кроків, які посилюють співпрацю та зменшують тиск, зокрема можна виділити зустрічі Джо Байдена з європейськими лідерами до річниці вторгнення РФ в Україну, на яких обговорювалися питання зеленої економіки, ланцюгів постачання, клімату, енергетичної безпеки, політики

щодо Китаю і подальшої підтримки України. Більше того, неможливо не згадати укладання Віндзорського договору, який вирішив проблемне питання Північної Ірландії та європейської частини Ірландії, між Великою Британією та ЄС щодо торгівлі, що було б неможливо без тиску США на обидві сторони.

Таким чином, роль США в системі економічних відносин європейських країн полягає у наступному:

1. Торговля: США є одним з найбільших торгових партнерів ЄС, а європейські країни є важливими експортерами товарів та послуг в США. Обсяг торгівлі між США та ЄС досягає сотень мільярдів доларів щорічно.

2. Інвестиції: США є найбільшим інвестором у ЄС, а європейські країни є важливими інвесторами в США. Інвестиції охоплюють різні сектори, включаючи фінансові послуги, промисловість та інфраструктуру.

3. Економічна допомога: США надає значну економічну допомогу країнам Європи, включаючи програми, спрямовані на розвиток економічно слабких регіонів та боротьбу зі зміною клімату.

4. Регулювання: США та ЄС співпрацюють у регулюванні економіки та встановленні спільних стандартів у різних галузях, таких як безпека продукції та захист прав інтелектуальної власності.

Отже, можна зробити висновок, що США та європейські країни мають глибокі економічні зв'язки та сильну взаємозалежність, що підкреслює важливість розвитку співпраці між ними.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ США З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ КРАЇНАМИ

2.1 Сучасний стан та тенденції економічної співпраці США і Європейськими країнами

Сполучені Штати та 27 членів Європейського Союзу (ЄС) мають дуже інтегровані торговельні та економічні відносини. У 2021 році Сполучені Штати та ЄС залишалися найбільшим загальним торговельним та інвестиційним партнером один для одного, незважаючи на нещодавні значні економічні та інші події, які вплинули на такі зв'язки, включно з економічними проблемами та змінами в глобальній активності, спричиненими триваючою пандемією коронавірусної хвороби 2019 (COVID-19); «Brexit», вихід Великої Британії з ЄС; і зростання Китаю як головного двостороннього торгового партнера для обох. Їхні зв'язки мають глобальні наслідки, оскільки Сполучені Штати та блок ЄС є двома найбільшими економіками світу, на частку яких припадає 43% світового валового внутрішнього продукту (ВВП) у 2020 році.

Враховуючи масштаби торговельних та інвестиційних зв'язків між США та ЄС, зусилля щодо їх зміцнення та розширення шляхом усунення існуючих та нових бар'єрів для торгівлі та інвестицій історично були ключовою частиною торговельної політики США. Протягом останніх кількох десятиліть Сполучені Штати та ЄС займалися цими питаннями в рамках різноманітних двосторонніх діалогів і переговорів, наприклад, щодо запропонованого Трансатлантичного партнерства в торгівлі та інвестиціях (Т-ТІР), хоча Т-ТІР та інші зусилля США та ЄС не дали всеосяжної двосторонньої угоди про вільну торгівлю (ЗВТ). Вони також працювали над вирішенням цих проблем на багатосторонньому рівні у Світовій організації торгівлі (СОТ). Сполучені Штати співпрацюють з Європейською

комісією (виконавчим органом ЄС) з питань торговельної політики, оскільки торгова політика є сферою виключної компетенції ЄС.

США - один з найбільших інвесторів в Європі, що здійснює прямі інвестиції у більш ніж 30 країнах регіону [30]. Інвестування в Європу є важливим засобом забезпечення доступу до нових ринків, підвищення конкурентоспроможності та збільшення прибутковості.

Найбільші обсяги прямих інвестицій США в Європі зосереджені в країнах, які мають розвинуту інфраструктуру та високу рівень розвитку господарства, таких як Німеччина, Франція та Нідерланди [11]. Вони є ключовими країнами для залучення іноземних інвестицій у регіоні, оскільки мають великий ринок збуту та діяльність у галузях, які вимагають значних інвестицій.

США інвестують в різні сфери в Європі, але основні напрямки включають:

1. Фінансовий сектор: США мають значну присутність у фінансовому секторі Європи, зокрема у банківській та страховій галузях. Багато американських фінансових компаній, таких як JPMorgan Chase та Citigroup, мають філії та підрозділи в різних країнах Європи.

2. Технологічний сектор: Європа є домом для багатьох інноваційних технологічних компаній, і США інвестують в цей сектор для забезпечення доступу до нових технологій та інновацій. Такі компанії, як Microsoft, Apple та Google, мають філії в Європі та інвестують у місцеві технологічні стартапи та інноваційні проекти.

3. Енергетичний сектор: Європа має значний потенціал у відновлюваній енергетиці, тому США інвестують у проекти відновлюваної енергетики, такі як вітрова та сонячна енергія. Компанії, такі як General Electric та Tesla, мають значну присутність в цьому секторі в Європі.

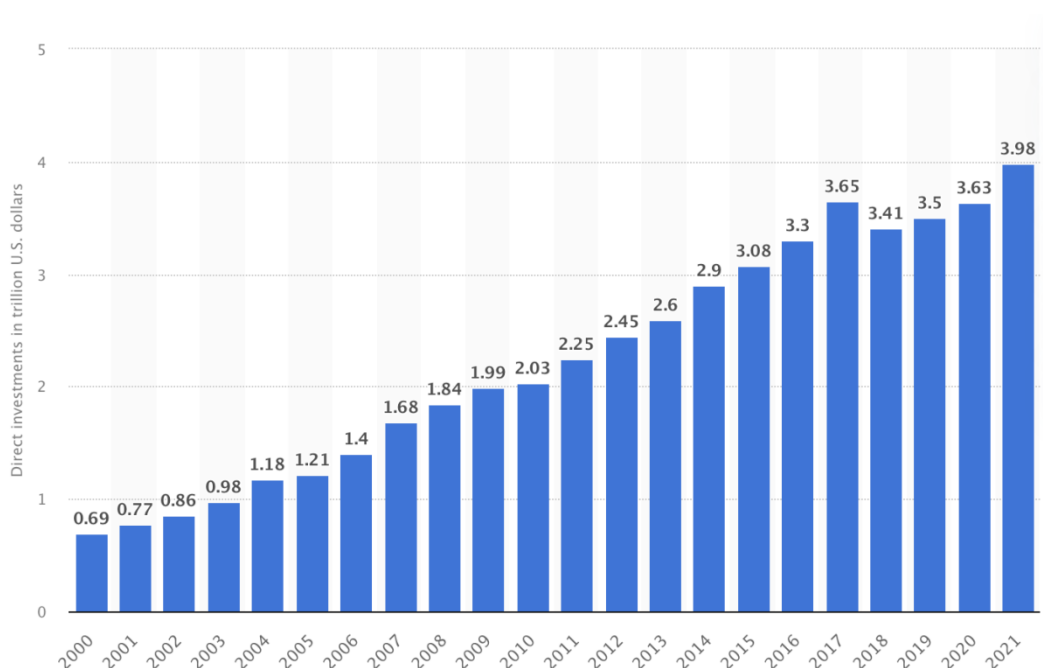
4. Фармацевтичний сектор: Європа є домом для багатьох провідних світових фармацевтичних компаній, тому США інвестують у цей сектор для доступу до нових ринків та можливостей дослідження та розвитку. Компанії, такі як Pfizer та Johnson & Johnson, мають значну присутність в цьому секторі в Європі.

5. **Нерухомість:** Європа має великий ринок нерухомості, тому США інвестують у нерухомість, щоб забезпечити доступ до нових ринків та можливостей. Багато американських компаній, таких як Blackstone та Morgan Stanley, мають значні інвестиції в нерухомість в Європі.

6. **Транспортний сектор:** Європа має розвинену систему транспорту, що робить її привабливою для інвесторів у цей сектор. США інвестують у транспорт в Європі, включаючи компанії, такі як FedEx та UPS.

7. **Виробничий сектор:** Європа є домом для багатьох провідних світових виробничих компаній, тому США інвестують у цей сектор, щоб отримати доступ до нових ринків та можливостей розвитку. Компанії, такі як Ford та General Motors, мають значну присутність в цьому секторі в Європі.

На рисунку 2.1 ми можемо побачити динаміку прямих інвестицій США у країни Європи у трлн. дол. у 2000-2021рр. У 2000р. Країни Європи отримав 690 млрд. дол. в якості прямих іноземних інвестицій від США і протягом наступних 17 років кількість інвестицій матиме лише тенденцію до зростання. інвестиції США в Європейські країни складуть рекордні 3.98 трлн. дол.

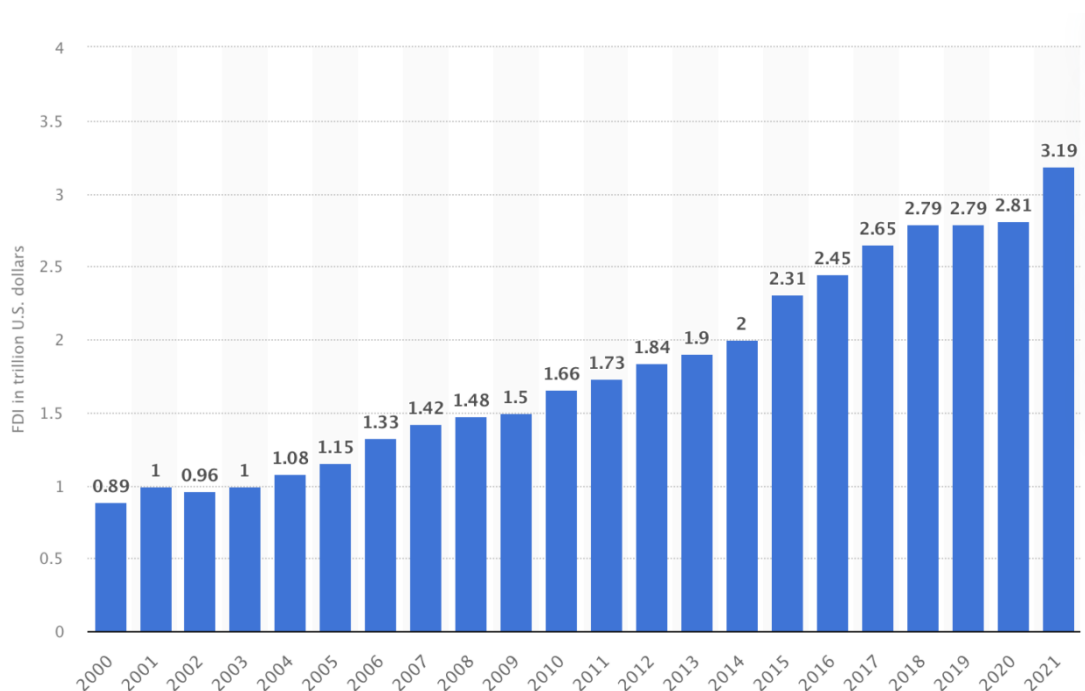
Рис 2.1 - Динаміка прямих інвестиції США в країни Європи у трлн. дол. у 2000-2021рр. [25]

Всього лише за 6 років США подвоїло свої інвестиції у порівнянні з 2000р. З рисунку ми бачимо, що США лише збільшувало свої інвестиції у країни Європи навіть за часів, коли країна зіткнулася з кризою 2007-2008 і активно продовжувала інвестувати, коли з кризою зіштовхнувся ЄС. Таким чином, у 2007р. Європейські країни отримали від США 1.68 трлн. дол. в якості прямих інвестицій, у 2008р. цей показник склав 1.84 трлн. дол, а у 2009р. 1.99 трлн. дол.. У 2010р. США збільшило кількість інвестицій лише на 130 млрд. дол., але протягом наступних 5 років відбувався значний прогрес, оскільки у 2015р. кількість отриманих Європейськими країнами інвестицій збільшилася більше, ніж на 33% порівняно з 2010р. і склала 3.08 трлн. дол.. Як зазначалося раніше, каденція Д. Трампа мала дуже негативний вплив на розвиток стосунків з Європейським континентом, що може яскраво підтвердити і нижче наведений рисунок. У 2018р., коли Трамп почав реалізувати свою ізоляціоністську політику ЄС отримав лише 3.41 трлн. дол, хоча у 2017р. цей показник був на 314 млрд. дол.. Надалі кількість інвестицій буде зростати, навіть незважаючи на пандемію, по мірі того як Д. Трамп буде повільно втрачати свою владу в США. Таким чином в останній рік його каденції

Європейські країни інвестують в США за дуже схожими напрямками, що включають галузь технологій, відновлювальну енергетику, зокрема сонячну та вітряну, фармацевтику, що особливо стало важливим під час піку пандемії. Окрім цього Європейські країни є постійними інвесторами у банківський та страховий сервіс, туризм та інфраструктурні об'єкти [26].

На рисунку 2.2 ми можемо побачити динаміку прямих іноземних інвестицій Європейських країн у США протягом 2000-2021рр. у трлн. дол. Таким чином ми можемо проаналізувати, що протягом 2000-2004рр. Європейські країни направляли значну кількість інвестицій, проте динаміка зростання була не дуже високою, адже у 2000р. США отримали 890 млрд. дол., поки у 2004р. лише майже на 200 млрд. дол. більше. Європейські країни в контексті інвестицій тримають позитивну динаміку протягом усіх досліджених років, незважаючи на світову кризу 2008-2009рр. і пандемію 2019р. Так у 2008р. США отримали від Європейських країн 1.42 трлн. дол. в якості прямих іноземних інвестицій, а у 2009р. 1.5 трлн. дол. - незначно

більше, проте важливіше, що динаміка залишилася позитивною. Вже у 2014р. цей показник збільшиться рівно на 25%, коли США отримає 2 трлн. дол.. Протягом 2018-2020рр. інвестиції Європейських країн не мали значного приросту, що пов'язано з пандемією, а також початком президентства Д. Трампа. у 2018р та 2019р. Європейські країни виділили 2.79 трлн. дол., а у 2020р. на 200 млрд. дол. більше - 2.81 трлн. дол.. У 2021р. кількість отриманих інвестицій США від країн Європи стала рекордною - 3.19 трлн. дол., що більше, ніж на 50% більше за цей показник 12 років до цього.

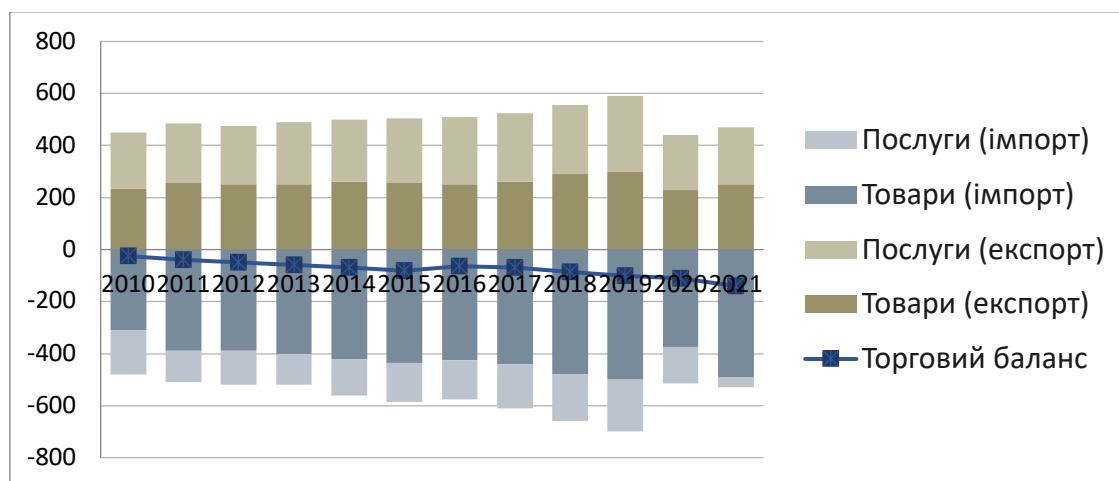
Рис 2.2 - Динаміка прямих інвестицій країн Європи у США, 2000-2021рр. [26]

Зважаючи на рис 2.3 можна зробити висновок, що загальний обсяг торгівлі товарами та послугами між США та ЄС зростав у середньому приблизно на 5% щорічно з 2010 по 2019 рік. За цей час на Велику Британію, яка тоді була членом ЄС, припадала приблизно одна п'ята частина загального обсягу товарів та послуг США та ЄС.. У 2020 році загальний обсяг торгівлі товарами та послугами США та ЄС скоротився приблизно на 30%. Це падіння відображало глобальні торгово-економічні тенденції, пов'язані з пандемією COVID-19, а також вихід Великої

Британії з Єдиного ЄС. Ринок і Митний союз, після завершення перехідного періоду після Brexit, серед інших факторів. У 2021 році загальний обсяг торгівлі США та ЄС зріс на 17%, що відображає деяке відновлення світової економіки.

Серед іншого можна виокремити той факт, що упродовж 2010-2021рр. сальдо торгівлі з ЄС завжди залишалося негативним - США більше імпортували, ніж експортували. У 2010р. дефіцит торгового балансу складав приблизно 50 млрд. дол., що стало мінімальним показником за 11 проаналізованих нижче років. Таким чином дефіцит торгового балансу у 2021р. складав уже майже 200 млрд. дол. і став антирекордом, незважаючи на той факт протягом 10 попередніх років дефіцит жодного разу не перевищував 100 млрд. дол.

Іншим цікавим фактом, який можна вивести з рис 2.3 є те, що товари завжди складають більшу частку як в експорті до ЄС, так і в імпорті у порівнянні з часткою послуг. Товари у структурі експорту США в середньому складають 55-70% від загального експорту до ЄС, поки послуги лише 30-45%. Лише у 2010 та 2020рр. експорт США становив менше, ніж 200 млрд. дол., в той час як загальна вартість експортованих до ЄС послуг жодного разу не перевищувала 100 млрд. дол. Товари в структурі імпорту США відіграють ще важливішу роль, оскільки їхня частка складала 70-80% протягом 2010-2021рр., а вартість імпортованих товарів коливається у межах 300-500 млрд. дол. На імпортовані послуги припадає лише 20-30% від загальної структури імпорту США.

Рис 2.3 - Динаміка торгівлі США з ЄС, 2010-2021рр. [27]

У 2021р. ЄС залишився найбільшим торговим партнером США, незважаючи на складнощі у їхніх стосунках, що виникали і виникають зараз. Таким чином загальний обсяг торгівлі склав майже 1.1 трлн. дол., що складає 18.4% від загальної торгівлі США (див. рис. 2.4). Приблизно 6% від ЄС відстає Канада та Мексика, обсяг торгівлі яких разом із США склав 758 млрд. дол. та 725 млрд. дол. відповідно. Схожа ситуація складається із Китаєм - загальний обсяг торгівлі склав 716 млрд. дол., що становить 12.1% від загальної торгівлі США. Проте варто зазначити, що поки з іншими партнерами торгівля США може викликати певний дефіцит, але який не є настільки яскраво вираженим, як у ситуації з партнером Східного світу. На імпорт китайських товарів та послуг припадає аж 74% від загального обсягу торгівлі, поки на експорт лише 26%. Японія та Велика Британія мають приблизно однакову частку, що складає 4.7% та 4.1% відповідно.

млрд. \$	■ Імпорт США	■ Експорт США	Загальна торгівля	Частка світової торгівлі
ЄС	\$626	\$465	\$1,091	18.4%
Канада	\$395	\$363	\$758	12.8%
Мексика	\$418	\$307	\$725	12.2%
Китай	\$528	\$188	\$716	12.1%
Японія	\$168	\$112	\$280	4.7%
Велика Британія	\$112	\$129	\$241	4.1%

Рис 2.4 - Порівняльна статистика торгівлі США з ЄС та іншими партнерами, 2021рр. [27]

Завдяки табл. 2.1 ми можемо проаналізувати структури торгівлі між США та ЄС, а саме які товари яка сторона більше імпортує, а які більше експортує. Сальдо торговельного балансу, що не включає в себе послуги є від'ємним для США - дефіцит складає майже 220 млрд. дол. На імпорт сільського господарства припадає майже 6% від загальної кількості імпортованої продукції, а на експорт лише 4,1%, що складає приблизно 10,8 млрд. дол. Щодо масла, мінералів, вапна та цементу ситуація є абсолютно полярною.

Табл. 2.1 - Структура торгівлі товарами США та ЄС, 2021р.

Частка, % імпорту з ЄС	Структура торгівлі з ЄС, 2021	Частка, % експорту до ЄС
491,255,504,874 дол. США	Загальна вартість товарів	271,613,959,333 дол. США
5,9	Сільське господарство	4,1
2,6	Масла, мінерали, вапно, цемент	13,2
31,5	Хімічні речовини, пластмаса, гума, шкіра	25,4
1,6	Дерево, папір, друковані книги	1,3
1,8	Текстиль, взуття	0,6
3,7	Камінь, скло, метали, перли	5,3
3,7	Недорогоцінні метали, залізо, сталь	2,3
20,4	Машини, механічні пристрої	18,5
11,3	Транспортне обладнання	15,2
6,4	Оптичні, вимірювальні, медичні інструменти	9,9
0,5	Зброя та боєприпаси	0,2
1,4	Різні промислові вироби	0,6
1	Предмети колекціонування, антикваріат	0,9
8,2	Особливі предмети	2,5

Джерело: складено автором на основі [29].

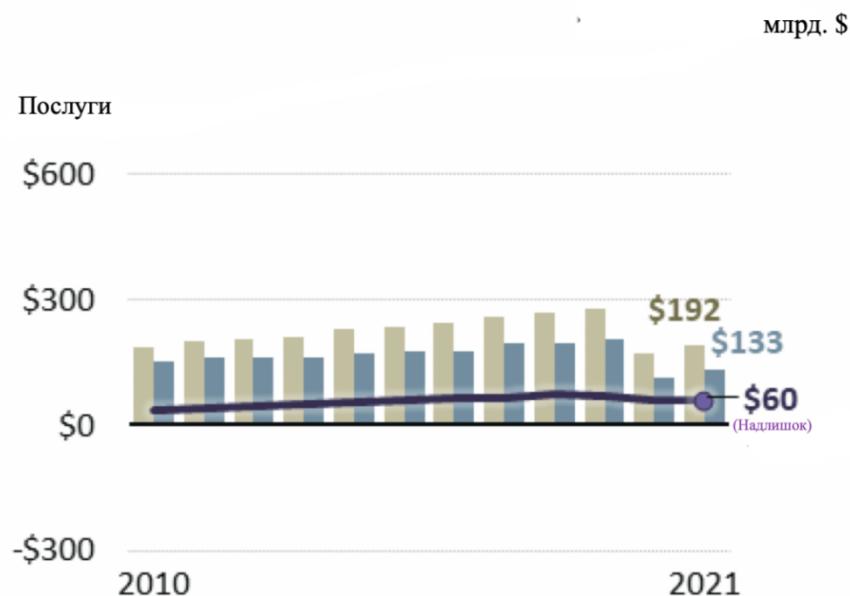
На експорт припадає 13,2%, поки на імпорт на 10,6% менше. Ця група товарів разом з групою оптичних, вимірювальних та медичних інструментів, а також групою транспортного обладнання є єдиними, за якими сальдо є позитивним. На імпорт транспортного обладнання припадає 11,3%, поки на експорт 15,2%. На імпорт оптичних, вимірювальних та медичних інструментів припадає 6,4%, поки на експорт 9,9%.

Лідерські позиції у торгівлі між США та ЄС посідають хімічні речовини, пластмаса, гума та шкіра. За цією групою товарів сальдо для США є від'ємним, оскільки на імпорт припадає на 6,1% більше (31,5% на імпорт і 25% на експорт). Торгівля між США та ЄС є найменш активною за такими групами товарів як:

1. Дерево, папір, друковані книги (імпорт - 1,6%; експорт - 1,3%)
2. Текстиль взуття (імпорт - 1,8%; експорт - 0,6%)
3. Зброя та боєприпаси (імпорт - 0,5%; експорт - 0,2%)
4. Різні промислові вироби (імпорт - 1,4%; експорт - 0,9%)
5. Предмети колекціонування, антикваріат (імпорт - 1%; експорт - 0,9%)

Серед іншого можна виділити торгівлю каменем, склом, металами та перлами. Загальний імпорт сягнув 18 млрд. дол., а експорт більш, ніж 14 млрд. дол.. Частка імпорту недорогоцінних металів, заліза та скла так само складає приблизно 18 млрд. дол. (3,7%), , проте експорт на 1,4% менше. Механічні пристрої відіграють значну роль у торгівлі між США та Європою, адже складають майже на 1/5 частини як імпорту так і експорту США. Приблизно 98 млрд. дол. припадає на імпорт і приблизно 50 млрд. дол. на експорт.

Сполучені Штати та ЄС мають дві найбільші у світі економіки послуг, які є дуже інтегрованими між собою, що відображає наявність ланцюгів постачання, афілійованої діяльності та транскордонних потоків даних. У 2021 році на ЄС припадала чверть загальної торгівлі послугами США. Попри те, що обсяги торгівлі послугами між США та ЄС у 2021 році були значними, були на 33% нижчими порівняно з 2019 роком (рис. 2.5).

Рис. 2.5 - Динаміка торгівлі послугами між США та ЄС, 2010-2021рр. [27]

Протягом багатьох років Сполучені Штати мали активне сальдо торгівлі послугами з ЄС, але цього було недостатньо, щоб компенсувати дефіцит торгівлі товарами. Раніше Велика Британія охоплювала приблизно одну третину торгівлі послугами між США та ЄС і була головним партнером Сполучених Штатів з

торгівлі послугами в ЄС. Зараз Ірландія та Німеччина є головними партнерами США з торгівлі послугами в ЄС.

У 2020р. США експортували такі послуги як використання ІР, фінансові послуги, а також інші послуги у бізнес сфері, в той час як імпортували такі послуги як використання ІР, транспортні послуги, а також інші послуги у бізнес сфері (табл. 2.2). Найбільшу частину експортованих послуг становили інші бізнес послуги - загальна вартість склала 65,7 млрд. дол., в той час як на імпорт припадає лише 18,5 млрд. дол. США також експортували більше фінансових послуг на 5,7 млрд. дол і експортували на 21,1 млрд. дол. більше послуг з надання ІР, ніж імпортували у 2020р.

Табл. 2.2 - Структура торгівлі послугами США та ЄС, 2020р.

Експортовані послуги до ЄС, 2020р.		Імпортовані послуги з ЄС, 2020р.	
Послуга	Вартість, млрд. дол.	Послуга	Вартість
Плата за використання ІР	39,6	Плата за використання ІР	18,5
Фінансові послуги	25,3	Транспортні послуги	19,6
Послуги у бізнес сфері	65,7	Послуги у бізнес сфері	18,5

Джерело: складено автором на основі [27]

Отже, зважаючи на вище надані дані та статистику можна зробити висновок співпраця займає важливу роль в економічному контексті як для США, так і для ЄС. По-перше, сторони співпраці є активними інвесторами у економіки одна одної, що сприяє інтеграції та розширенню економічних зв'язків. По-друге, США та ЄС є великими торговельними партнерами. Структура їхньої торгівлі включає в себе значну кількість різних товарів, що дозволяє країнам змістити орієнтири на збільшення свої потужностей у визначених сферах, а не розпилятися на виробництво усіх видів товарів для задоволення власних потреб. Та все ж варто зазначити, що від експорту товарів ЄС все таки на даному етапі виграє більше. На експорт ЄС припадає майже за всіма категоріями товарів більше, ніж на експорт США, що може стати великим викликом для них у найближчі роки, якщо тенденція

не буде змінена. Проте висновок, щодо торгівлі послугами є інакшим. Тут вже просліджується повна домінація США, яка є настільки значною, що навряд чи ЄС в короткостроковій перспективі матиме шанси змінити задану тенденцію. Загалом же можна впевнено стверджувати, що кооперація між США та ЄС є важливим аспектом економічного зростання для обох сторін, а також, що ця кооперація підтримує високий рівень навіть у скрутні часи, як за часів світової кризи 2008-2009 рр., за часів пандемії, і навіть зараз - за часів російсько-української війни.

2.2 Перспективи розвитку економічних відносин США та Європою

Сполучені Штати та Європейський Союз є двома найбільшими економічними силами світу, і їхнє економічне співробітництво має значний вплив на глобальне економічне зростання та стабільність. І США, і ЄС поділяють спільне зобов'язання щодо сприяння вільній та справедливій торгівлі, інноваціям та інвестиціям, що робить розширення економічної співпраці між цими двома регіонами надзвичайно важливим.

Однією з ключових переваг розширення економічної співпраці між США та ЄС є те, що вона може призвести до посилення економічного зростання та створення робочих місць. Працюючи разом, США та ЄС можуть збільшити торгівлю, інвестиції та інновації, що може призвести до нових ринкових можливостей для підприємств по обидва боки Атлантики. Це, у свою чергу, може призвести до зростання економічної активності та створення робочих місць, що принесе користь як американцям, так і європейцям.

Ще одна перевага тіснішої економічної співпраці США та ЄС полягає в тому, що вона може сприяти більшій стабільності у світовій економіці. США та ЄС мають спільний інтерес у просуванні відкритої та заснованої на правилах міжнародної економічної системи, яка приносить користь усім країнам. Спільними зусиллями сприяючи вільній і чесній торгівлі США та ЄС можуть допомогти запобігти економічній нестабільності та забезпечити стале зростання світовій економіці. Крім того, тісніша економічна співпраця між США та ЄС також може

допомогти у вирішенні спільних проблем, таких як зміна клімату, глобальне здоров'я та безпека. Працюючи разом, США та ЄС можуть обмінюватися знаннями та досвідом, а також розробляти спільні стратегії та політику для вирішення цих проблем. Це може призвести до більш ефективних рішень, які принесуть користь як американським, так і європейським громадянам.

Перспективи розвитку економічних відносин між США та Європою мають прояв через такі сектори як: відновлювальна енергетика, екологічні проекти, торгівля та технології. Розглянемо кожен з перспектив детальніше окремо.

Відновлювальна енергетика. Сполучені Штати та Європейський Союз мають спільну мету переходу до економіки чистої енергії та скорочення викидів парникових газів для пом'якшення наслідків зміни клімату. Це призвело до розширення співпраці між двома партнерами у сфері відновлюваної енергетики.

Відновлювана енергетика є ключовою сферою уваги для США та ЄС, оскільки вони прагнуть зменшити свою залежність від викопного палива та перейти до економіки з низьким вмістом вуглецю. Обидва партнери поставили перед собою амбітні цілі щодо розгортання відновлюваної енергетики: ЄС прагне досягти 32% частки відновлюваної енергії у своєму кінцевому споживанні енергії до 2030 року, а США — досягти 100% чистої енергії до 2035 року [26].

США та ЄС мають довгу історію співпраці у сфері відновлюваної енергетики. Одним із яскравих прикладів є Робоча група з енергетики Трансатлантичної економічної ради (ТЕС), яка була створена в 2007 році для сприяння співпраці в енергетичній політиці та чистих енергетичних технологіях. Робоча група з питань енергетики ТЕС відіграла важливу роль у сприянні обміну передовим досвідом, сприянні дослідженням і розробкам, а також сприянню державно-приватному партнерству в секторі відновлюваної енергетики.

Одним із напрямів співпраці між США та ЄС є розвиток офшорної вітрової енергетики. Обидва партнери мають значні офшорні вітрові ресурси та поставили амбітні цілі щодо впровадження цієї технології. США та ЄС співпрацюють, щоб обмінюватися передовим досвідом, сприяти дослідженням і розробкам, а також

сприяти інвестиціям у офшорні вітрові проекти. У 2016 році робоча група ТЕС Energy заснувала Партнерство для морської вітрової енергетики, яке має на меті сприяти співпраці в розробці та розгортанні технологій морської вітрової енергії.

Ще один напрямок співпраці – розвиток технологій smart grid. США та ЄС разом працюють над розробкою сумісних стандартів інтелектуальних мереж, які дозволять інтегрувати відновлювані джерела енергії в мережу та сприятимуть розгортанню електромобілів. США та ЄС також співпрацюють у розробці технологій накопичення енергії, що матиме вирішальне значення для інтеграції непостійних відновлюваних джерел енергії в мережу.

США та ЄС також співпрацюють, щоб сприяти розгортанню відновлюваної енергетики в країнах, що розвиваються. Обидва партнери пообіцяли надати фінансову та технічну допомогу для підтримки впровадження відновлюваної енергетики в країнах, що розвиваються. США започаткували ініціативу Power Africa, яка має на меті подвоїти доступ до електроенергії в Африці на південь від Сахари до 2030 року з акцентом на відновлювані джерела енергії. ЄС створив Енергетичне партнерство Африка-ЄС, яке спрямоване на розширення доступу до доступної, надійної та сталої енергії в Африці [31].

Екологічні проекти. Зміна клімату є однією з найактуальніших глобальних проблем сучасності, і для її вирішення потрібні узгоджені зусилля всіх країн. Сполучені Штати та Європейський Союз є давніми партнерами в цій сфері, співпрацюючи над сприянням сталому розвитку, скороченню викидів парникових газів і пом'якшенню наслідків зміни клімату.

Однією з ключових сфер співпраці між США та ЄС у сфері зміни клімату є Паризька угода, знакова міжнародна угода, яка має на меті обмежити глобальне потепління значно нижче 2 градусів за Цельсієм порівняно з доіндустріальним рівнем, одночасно продовжуючи зусилля щодо обмеження температури підвищення до 1,5 градусів Цельсія. США та ЄС зіграли важливу роль у переговорах щодо Паризької угоди, і обидва пообіцяли вжити амбітних заходів щодо скорочення викидів парникових газів і переходу до економіки з низьким вмістом вуглецю.

США та ЄС також співпрацюють у ряді інших ініціатив щодо вирішення проблеми зміни клімату, зокрема через Конференцію міністрів чистої енергетики, яка об'єднує міністрів енергетики з усього світу для обміну передовим досвідом та просування екологічно чистих енергетичних технологій. США та ЄС також співпрацюють у дослідженні та розробці екологічно чистих енергетичних технологій, у тому числі через Енергетичну раду США та ЄС, яка була створена у 2009 році для посилення співпраці з питань енергетики.

Іншою ключовою сферою співпраці є сприяння сталому розвитку та скорочення викидів внаслідок знищення та деградації лісів. США та ЄС підтримали програму Організації Об'єднаних Націй зі скорочення викидів від збезліснення та деградації лісів (REDD+), яка спрямована на скорочення викидів шляхом стимулювання практики сталого землекористування та збереження лісів. США та ЄС також надали фінансову та технічну підтримку для адаптації та пом'якшення наслідків зміни клімату в країнах, що розвиваються.

Однак у співпраці між США та ЄС у сфері зміни клімату виникли проблеми, зокрема зі зміною адміністрації США в 2017 році. Адміністрація Трампа оголосила про вихід США з Паризької угоди в 2017 році, що викликало занепокоєння щодо майбутнього співпраці США та ЄС у сфері клімату. . Відтоді адміністрація Байдена знову приєдналася до Паризької угоди та пообіцяла вжити амбітних кліматичних заходів, підтверджуючи відновлену прихильність кліматичній співпраці між США та ЄС.

Торгівля та технології. Для посилення широкого співробітництва між Сполученими Штатами та ЄС і сприяння їхньому процвітанню та конкурентоспроможності, а також поширенню демократичних, орієнтованих на ринок цінностей США та ЄС спільно створили Рада з питань торгівлі та технологій (ТТС). Партнери оголосили про ТТС на своєму саміті в червні 2021 року, на якому вони, серед іншого, зобов'язалися працювати разом над зміцненням торговельної, інвестиційної та технологічної співпраці [32]. Відтоді, окрім вирішення питань двосторонньої торгівлі, ТТС став ключовим інструментом у співпраці США та ЄС для вирішення глобальних викликів, таких як експортний контроль, у відповідь на

війну Росії проти України. Це також може мати постійне значення в контексті ширшого співробітництва США та ЄС для вирішення основних проблем, пов'язаних з економічною моделлю Китаю, очолюваною державою, та проблемною торговельною практикою інших країн з неринковою економікою

На першій міністерській зустрічі ТТС у вересні 2021 року партнери підтвердили цілі ТТС щодо «координації підходів до ключових глобальних технологічних, економічних і торгових питань; поглибити трансатлантичну торгівлю економічні відносини, ґрунтуючи політику на спільних демократичних цінностях». Вони створили десять робочих груп з різних тем. Ці робочі групи мають займатися підходами до координації та співпраці, найкращими практиками, технічними консультаціями, обміном інформацією та охопленням, серед іншого [25]. Протягом восьми місяців між першою та другою міністерськими зустрічами ТТС Сполучені Штати та ЄС прагнули поглибити співпрацю через різні робочі групи. Вони також прагнули зміцнити свої відносини іншими способами, зокрема шляхом консультацій зі своїми відповідними зацікавленими сторонами.

Сполучені Штати та ЄС провели свою другу зустріч ТТС 15-16 травня 2022 року в Сакле-Парі, Франція, де розташований центр досліджень і розробок. У Спільній заяві, оприлюдненій на міністерстві, вони охарактеризували своє партнерство як «наріжний камінь спільної сили, процвітання та відданості свободі, демократії та повазі до прав людини» [23]. Партнери зазначили, що вони «зміцнили, поглибили та підняли» їхні стосунки за останній рік. Як і передбачали багато спостерігачів, Спільна заява зосереджена значною мірою на спільних діях і співпраці проти Росії та на підтримку України, зазначивши, що «як довели останні події, міцні трансатлантичні зв'язки та співпраця з питань, пов'язаних з торгівлею, технологіями та безпекою. важливіші, ніж будь-коли» [24]. Партнери також оголосили про конкретні задачі, серед яких:

1. поглиблений обмін інформацією щодо експортного контролю, пов'язаного з критично важливими технологіями США та ЄС, з початковим фокусом на Росії та інших потенційних державах, які ухиляються від санкцій

2. створення механізму стратегічної стандартизації США та ЄС (SSI) для забезпечення обміну інформацією щодо розробки міжнародних стандартів
3. формування підгрупи для розробки спільної дорожньої карти щодо інструментів оцінки та вимірювання для надійного штучного інтелекту (ШІ) та управління ризиками
4. опрацювання керівних принципів, взаємодоповнювальними та спільними діями та співробітництвом для зменшення ризиків і підвищення стійкості ланцюгів постачання США та ЄС
5. створення політичного діалогу в рамках ТТС щодо основних питань модерації онлайн-контенту та намірів створити нову Рамкову співпрацю з питань, пов'язаних із цілісністю інформації під час криз — спочатку зосереджуючись на Росії
6. торгівля та трудовий діалог з бізнесом і профспілками, орієнтований на зацікавлених сторін
7. діалог раннього попередження щодо спільних торговельних проблем щодо заходів третіх країн

Повідомляється, що деякі результати Спільної заяви від травня 2022 року були пом'якшені через розбіжності між США та ЄС щодо певних питань, у тому числі торговельних подразників. Будь-який подальший прогрес США та ЄС у питаннях двосторонньої торгівлі також може вплинути на поточну роботу ТТС, проте наразі проблем не виникає.

2.3 Потенційні загрози для економічної співпраці США і країн Європи

Відносини між Сполученими Штатами та Європейським Союзом історично були важливішим альянсом, що відіграв значну роль у формуванні глобальної політики та економіки. Однак наразі це партнерство стикається з багатьма загрозами та проблемами, які потенційно можуть послабити вибудовані десятиріччями відносини. Серед них можна виділити багато таких, як наприклад відмінності в торговельній політиці, розбіжності політичних інтересів, проблеми

безпеки та нові зростаючі економічні сили. Пропоную розглянути деякі загрози більш детально.

По-перше, дуже актуальною проблемою для відносин між США та ЄС та розбіжності щодо тарифної політики, що продовжує загострюватися протягом останнього року. Після послідовних раундів багатосторонньої лібералізації торгівлі середні тарифи США та ЄС є відносно низькими. У 2020 році середня тарифна ставка режиму найбільшого сприяння (MFN) становила 3,4% для Сполучених Штатів і 5,1% для ЄС [13]. Для кожної сторони понад 60% двосторонніх товарних потоків і 40%-45% товарів сільського господарства є повністю безмитними. Проте тарифи, що залишаються, роблять імпорт дорожчим. Наприклад, тарифні ставки ЄС можуть сягати до 26% для риби та морепродуктів, 22% для вантажівок, 14% для велосипедів, 10% для легкових транспортних засобів, 10% для виробів з обробленої деревини та 6,5% для добрив і пластику [42]. Міністерство сільського господарства США повідомляє про розраховану середню тарифну ставку ЄС у розмірі 30% на всю сільськогосподарську продукцію, включно з продукцією, що імпортується згідно із застосованим тарифом, і продукцією, імпортованою згідно з тарифною квотою (TRQ) [14]. В останні роки, через певні торговельні заходи, Сполучені Штати встановили вищі тарифи на певні продукти, які вони імпортують із ЄС, а ЄС підняв тарифи на певні продукти, які він імпортує зі Сполучених Штатів.

Додаткова лібералізація тарифів США та ЄС може мати значний економічний вплив на трансатлантичну економіку, враховуючи масштаби комерційних зв'язків. Зменшення та скасування тарифів були в центрі уваги минулих переговорів щодо торгової угоди між США та ЄС, але зіткнулися з проблемами, зокрема щодо сільськогосподарських тарифів.

По-друге, політика ЄС щодо імпорту послуг США стає більш суворою, ніж коли-небудь, що звичайно не подобається США, для якої експорт послуг до ЄС є дуже прибутковим. Європа є найбільшим регіональним пунктом призначення для транскордонного експорту послуг США, де домінують інші бізнес-послуги та, зокрема, професійний та управлінський консалтинг [44]. Загальний обсяг торгівлі

послугами США (імпорт плюс експорт) з Європою становив 548 мільярдів доларів у 2021 році, з ЄС що становить 59% цієї торгівлі [15].

Транскордонні послуги часто надаються онлайн або по телефону. Ці послуги вважаються послугами з підтримкою ІКТ або потенційно з підтримкою ІКТ (РІСТЕ) і включають страхові та фінансові послуги; обслуговування клієнтів; а також бізнес-послуги, як-от дослідження, консалтинг та інжиніринг. На послуги РІСТЕ припадає 85% транскордонного експорту послуг США до ЄС і 68% імпорту транскордонних послуг США з ЄС [15].

Багато послуг вимагають прямого контакту між постачальником і споживачем, а, отже, постачальникам послуг часто необхідно створити присутність у країні споживача через ПП. У 2019 році на Європу припадало 57% експорту послуг США, які постачаються іноземним споживачам через філії американських компаній (998 мільярдів доларів). Доходи від послуг американських філій, що працюють в ЄС, більш ніж у три рази перевищували вартість транскордонного експорту США (291 мільярд доларів) до Європи [47].

Постачальники послуг у США висловлюють стурбованість регуляторними бар'єрами в ЄС та деяких країнах ЄС, особливо щодо послуг, що надаються на місцевому рівні (через філії) або в цифровому вигляді (послуги РІСТЕ). Торговельні бар'єри включають, наприклад, «надто обтяжливі» процедури для певних отримання певних ліцензій (наприклад, юридичні послуги) або вимоги громадянства ЄС для деяких послуг (наприклад, діяльність аптек). Нормативні розбіжності можуть порушити транскордонні потоки даних і створити перешкоди для торгівлі послугами, як для постачальників послуг РІСТЕ, що надаються в цифровому вигляді, так і для філій ЄС, які обмінюються даними зі своїми штаб-квартирами в США.

По-третє, розбіжності між США та ЄС у таких питаннях, як цифрове регулювання, конфіденційність і національна безпека, створили проблеми у відносинах партнерів. Сполучені Штати та ЄС уклали кілька угод про передачу даних, щоб забезпечити транскордонні потоки даних у комерційному та правоохоронному секторах. У липні 2020 року Суд Європейського Союзу (CJEU)

визнав недійсною останню угоду про передачу комерційних даних, Рамкову програму захисту конфіденційності між США та ЄС, встановивши, що вона не відповідає стандартам захисту даних ЄС через обсяг законів США про спостереження. У результаті компанії США та ЄС, які покладалися на рамки, стикаються з правовою невизначеністю та обмеженими можливостями для транскордонних потоків даних, що загрожує їхній здатності вести торгівлю. У березні 2022 року адміністрація Байдена та Європейська комісія оголосили про нову Trans-Atlantic Data Privacy Framework, яка замінить Privacy Shield. Новий формат угоди полягає в тому, щоб посилити гарантії конфіденційності та громадянської свободи та включити нові механізми підзвітності для вирішення занепокоєнь ЄС. Однак існують побоювання, що нещодавнє рішення Верховного суду США, яке посилює привілей федерального уряду щодо державної таємниці у справах про стеження, може становити загрозу для гарантій нової системи [17].

ЄС прагне посилити та покращити цифрову конкурентоспроможність блоку, особливо по відношенню до Сполучених Штатів і Китаю. Ініціативи Європейської Комісії включають пропозиції, які стосуються важливих і часто суперечливих питань цифрової торгівлі та технологій. Деякі члени Конгресу, представники адміністрації та аналітики висловили занепокоєння, що пропозиції можуть несправедливо націлюватися на великі технологічні фірми США.

ТТС має кілька робочих груп, пов'язаних із цифровою торгівлею: технологічні стандарти (наприклад, AI54), ланцюжки поставок, безпека та взаємодія ІКТ, управління даними та технологічні платформи, а також доступ малих і середніх підприємств до цифрових інструментів. Деякі спостерігачі бачать у ТТС можливість краще узгодити технологічну політику та стимули США та ЄС, а також допомогти компаніям США та ЄС у партнерстві та створенні синергії, а не дублювати або конкурувати в певних сферах.

По-четверте, між США та ЄС існують певні розбіжності щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією. Давні цілі США щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією США з ЄС включали розширення доступу на ринок, зміни в управлінні тарифними квотами ЄС (TRQ) і зміни в низці

нормативних актів ЄС, таких як санітарні та фітосанітарні (SPS) стандартів і географічних зазначень (GI). Проте минулі спроби США домовитися про торговельну угоду з ЄС з питань продовольства та сільського господарства були безуспішними, а певні торговельні суперечки щодо сільськогосподарської продукції є давніми та залишаються невирішеними. Ці суперечки обмежують експорт американської сільськогосподарської продукції до ЄС, включаючи деяку кількість яловичини, птиці та молочних продуктів. Переговори про торговельну угоду між США та ЄС під час адміністрації Обама зайшли в глухий кут частково через розбіжності щодо того, як розглядати певні продовольчі та сільськогосподарські питання.

Стандарти ЄС SPS можуть обмежити торгівлю харчовими продуктами, які використовують біотехнології та інші види обмеженої практики виробництва, які часто є звичним явищем у Сполучених Штатах. Правила ЄС щодо ГУ також обмежують торгівлю певними харчовими продуктами, алкогольними напоями, які маркуються захищеними в ЄС назвами, які американські виробники розглядають як загальні назви. Наприклад, американські сири з використанням певних назв продуктів, таких як пармезан і азіаго, не можуть експортуватися для продажу в ЄС, оскільки тільки пармезан і сир азіаго, вироблені в країнах або регіонах, які наразі мають реєстрацію ГУ, можуть продаватися в комерційних цілях. Переговори про торговельну угоду між США та ЄС під час адміністрації Обама зайшли в глухий кут частково через розбіжності щодо того, як розглядати тарифні квоти ЄС та правила ЄС, що стосуються стандартів SPS та ГУ. Зусилля адміністрації Трампа щодо укладення нової торгової угоди між США та ЄС були обмежені рішенням ЄС «тільки про ліквідацію промислових товарів» і виключити сільськогосподарську продукцію зі свого переговорного мандату.

ЄС активно впроваджує зміни у своїх продовольчих і сільськогосподарських секторах відповідно до запропонованої стратегії «Від ферми до виделки» (F2F) і стратегії збереження біорізноманіття до 2030 року, обидві з яких є частиною Європейської зеленої угоди. У поєднанні F2F і стратегії біорізноманіття ЄС накладуть наступні обмеження на сільське господарство ЄС (і потенційно імпорту

продукцію); встановити цілі до 2030 року щодо скорочення викидів метану, погіршення навколишнього середовища, хімічних речовин і відходів; а також надати посилену підтримку дрібним і органічним фермерам, посадці дерев, середовищу існування дикої природи та добробуту тварин, серед інших цілей. Пропозиція включає ініціативу щодо вирощування вуглецю як приклад «нової екологічної бізнес-моделі» для винагороди за поглинання вуглецю в сільському та лісовому господарстві. ЄС очікує завершити відповідне законодавство до 2024-2025 років.

Стратегії ЄС F2F і біорізноманіття викликали критику як з боку адміністрацій Трампа, так і з боку Байдена. Загалом офіційні особи з питань торгівлі США висловили стурбованість тим, що запропоновані ЄС цілі можуть обмежити використання певних типів виробничих методів і створити перешкоди для експорту США до ЄС. Аналіз Міністерства сільського господарства США виявив, що пропозиція ЄС може призвести до скорочення виробництва продуктів харчування та підвищення цін на продукти харчування в усьому світі.⁶¹ Кілька інших країн-членів СОТ висловили подібне занепокоєння.

На зустрічі міністрів ТТС у травні 2022 року партнери оголосили про свій намір розпочати діалог для сприяння більш диверсифікованій торгівлі сільськогосподарськими товарами та ресурсами, а також вирішити проблему надмірної залежності від певних торгових партнерів. Вони також заявили про свій намір шукати окремі сфери співпраці, спрямовані на посилення стійкості світового виробництва продуктів харчування через торгівлю сільськогосподарською продукцією

Ще однією проблемою у відносинах США та ЄС є розбіжності у політиці щодо державних закупівель. Доступ компаній ЄС і США до ринків державних закупівель у Сполучених Штатах і ЄС регулюється Угодою СОТ про державні закупівлі (GPA) [67]. GPA дозволяє американським підприємствам брати участь у торгах на певні державні контракти в ЄС та його членах. . Крім того, це дозволяє компаніям, що базуються в ЄС, брати участь у тендерах на контракти, що

пропонуються певними закупівельними організаціями США в регіонах, де федеральні уряди та уряди штатів погодилися відкрити свої ринки закупівель.

Оскільки сторони, пов'язані GPA, узгоджують зобов'язання щодо доступу до ринку на взаємній основі, покриття закупівель на кожному ринку значно відрізняється. З 1970-х років Сполучені Штати та ЄС прагнули відкрити ринки закупівель один для одного, щоб збільшити власний експорт товарів і послуг. В останні роки витрати на закупівлі в США та ЄС, за оцінками, становили приблизно 10–14% ВВП відповідно. Як наслідок, подальший доступ до ринку в цьому секторі може мати значну користь для обох партнерів.

Сполучені Штати прагнули забезпечити справедливі, прозорі та передбачувані правила державних закупівель і недискримінаційне ставлення до американських постачальників. За даними USTR, точно оцінити поточний рівень участі США в ринках державних закупівель ЄС важко через відсутність у ЄС даних про країну походження для виграшних тендерів.⁶⁹ У конкурсах на контракти, які проводяться урядами держав-членів ЄС, американські фірми вказують занепокоєння з приводу відсутності прозорості, включаючи надто вузькі визначення тендерів, мовні та документальні бар'єри, а також приховані упередження на користь місцевих або європейських постачальників і державних підприємств (ДП) [22].

ЄС, з іншого боку, прагнув досягти більшого доступу для компаній ЄС до субцентрального державних ринків закупівель у Сполучених Штатах — доступ, який можуть добровільно надати лише самі штати, округи та муніципалітети США. Іншою проблемою є поправка Беррі, яка обмежує державні закупівлі певних товарів для компаній США з міркувань безпеки, і Закон «Купуй американське», який надає перевагу американським товарам під час державних закупівель - вони дуже шкідливі для компаній ЄС, які беруть участь у торгах.

По-шосте, загрозою можуть стати розбіжності у створюваній політиці щодо експортного контролю. За допомогою ТТС і пов'язаної з ним діяльності робочої групи партнери прагнуть співпрацювати з метою вдосконалення систем США та ЄС для експортного контролю подвійного використання, включно з чутливими

новими технологіями, а також щодо захисту прав людини. Деякі бізнес-групи США висловили підтримку такій співпраці, водночас закликаючи, щоб заходи контролю були якнайменше обмежувальними для торгівлі та були вузькими, щоб продовжувати сприяти економічній конкурентоспроможності. ТТС, як повідомляється, допоміг полегшити координацію між Сполученими Штатами, ЄС та іншими союзниками щодо експортного контролю проти Росії, наприклад, над певними технологіями, у відповідь на війну Росії проти України.

Ще однією проблемою постає недосконалість ланцюгів поставок, що яскраво себе ілюструвало останніми роками, як в контексті пандемії, так і в контексті російсько-української війни, і в контексті інших економічних спорів.

Торгові та інвестиційні зв'язки між США та ЄС стають більш інтегрованими із зростанням глобальних ланцюжків поставок. Багато компаній США та ЄС покладаються на трансатлантичні ланцюжки постачання та мережі, які іноді перетинаються. Наприклад, американський Boeing і європейський Airbus налічують тисячі працівників і мають розгалужену мережу постачальників через Атлантику.

Американські та європейські політики та галузеві групи висловлюють спільне занепокоєння щодо позиції Китаю в глобальних ланцюгах поставок, особливо в світлі останніх проблем з поставками під час пандемії COVID-19. Основні ланцюжки постачання, що викликають занепокоєння, включають засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), активні фармацевтичні інгредієнти (API), і рідкоземельні елементи, серед інших. У травні 2021 року Європейська комісія оновила свою промислову стратегію, щоб підтримати формування «промислових альянсів» у кількох секторах, названих у звіті про ланцюг постачання адміністрації Байдена за червень 2021 року як «пріоритетні сектори», таких як акумулятори та певні API, що потенційно відкриває нові шляхи співпраці. Ці спільні інтереси дають можливість співпрацювати над диверсифікацією ланцюга поставок, поглибленням трансатлантичних зв'язків і розвитком альтернативних глобальних ринків. Третій робочій групі ТТС, очолюваній Міністерством торгівлі та штату США, було доручено покращити стійкість ланцюга постачання та надійність

поставок у ключових секторах для переходу на зелені та цифрові технології, з початковим фокусом на чистій енергії, фармацевтиці та критично важливих матеріалах.

Спеціальний напрямок, присвячений напівпровідникам, має спочатку зосередитися на короткострокових питаннях ланцюга постачання з метою посилення безпеки постачання США та ЄС і спроможності обох сторін проектувати та виробляти напівпровідники. Сполучені Штати та ЄС представляють 21% світових потужностей з виробництва напівпровідників у 2020 році і кожна з них має відповідні сильні сторони, значну взаємну залежність і спільну зовнішню залежність у ланцюгах постачання. Обидві сторони запропонували плани інвестування у свої внутрішні бази. Згідно із заявою ТТС, робоча група має співпрацювати з напівпровідниковою промисловістю та відповідними зацікавленими сторонами для виявлення вузьких місць, прогалин та вразливостей, картографування внутрішніх екосистем та підвищення прозорості та співпраці для підвищення стійкості ланцюга постачання. На другій міністерській зустрічі партнери оголосили про свій намір розробити систему раннього попередження для кращого прогнозування та усунення потенційних збоїв у ланцюзі постачання напівпровідників та обміну інформацією про субсидії.

Звичайно, не можна оминути мабуть найбільшу з перелічених загроз для економічної співпраці США та ЄС - Китай та інші неринкові економіки. Відносини з Китаєм є однією з найболючіших тем для майже кожної країни світу разом з усіма можливими союзами, зокрема для США та ЄС. Незважаючи на різні погляди, що панують в окремих країнах, як наприклад у Франції, яка схильна абстрагуватися від проблеми Тайваню і ігнорувати заклики США до протистояння Китаю у глобальному контексті, все ж можна побачити, що ставлення світової спільноти до Китаю ж більш негативним, ніж позитивним (табл. 2.3). Зважаючи на дослідження The German Marshall Fund of the United States найбільше сприйняття КНР у цілому показує Іспанія, де 49% опитуваних ставляться до країни Східного світу більш позитивно, ніж негативно. Схожа ситуація і у Польщі, найбільшого союзника США у Європі, де 45% опитуваних ставляться до КНР більш позитивно, ніж негативно.

Найменший рівень сприйняття Китаю показують США та Велика Британія, що не дивно, зважаючи на політику США щодо Китаю протягом останніх років і вплив США на Велику Британію як у економічному плані, так і політичному. Там лише 15% і 21% опитуваних відповідно вважають КНР більше партнером, ніж конкурентом. У Франції, як і у Великій Британії, 21% сприймає КНР більше ворогом, ніж партнером, проте з них 5% оцінили ставлення до Китаю як “партнер”, поки у Великій Британії так відповіли лише 3% опитаних. Серед інших країн Європи позитивну думку щодо Китаю висловлюють італійці, 36% з яких ставляться до Китаю більше, як до партнера і 50% більше, як до конкурента-ворога. В Нідерландах 31% опитуваних вважає Китай більше партнером, ніж ворогом і 48% навпаки. В Німеччині відповідні показники становлять 28% і 55%.

Табл 2.3 - Оцінка сприйняття Китаю у різних країнах світу у %, 2021р.

	Партнер	Більше партнер, ніж конкурент	Більше конкурент, ніж партнер	Противник	Не визначилися
Іспанія	9	40	30	7	14
Польща	11	34	26	5	24
Італія	6	30	39	11	14
Турція	10	24	33	14	18
Нідерланди	4	27	39	9	20
Німеччина	6	22	42	13	17
Канада	5	22	43	15	15
Швеція	4	23	36	15	22
Франція	5	16	46	16	16
Велика Британія	3	18	45	15	19
США	3	12	44	26	15

Джерело: складено автором на основі [24]

Під адміністрацією Байдена Сполучені Штати та ЄС взяли на себе зобов'язання активізувати співпрацю щодо стратегічних та економічних викликів, пов'язаних з Китаєм та іншими НМЕ. Деякі заходи, оголошені на саміті США та ЄС у червні 2021 року, спрямовані на сприяння співпраці для протидії зростаючому впливу Китаю, особливо у сфері торгівлі та технологій. Наприклад, адміністрація охарактеризувала ТТС, започатковану на саміті, як ключовий компонент співпраці

США та ЄС для вирішення спільних проблем щодо неринкової політики, включаючи боротьбу з економічним примусом. У листопаді 2021 року Сполучені Штати, ЄС і Японія також відновили тристороннє партнерство, започатковане адміністрацією Трампа, щоб подолати глобальні виклики, пов'язані з НМЕ, зокрема відповідно до правил СОТ.

У той же час ЄС обережно підійшов до торгової напруженості між США та Китаєм. Така напруженість набула нового рівня уваги через односторонні тарифні дії адміністрації Трампа проти Китаю — дії, які залишаються в силі за президента Байдена — і дедалі більше зосереджуються на стратегічній конкуренції між США та Китаєм. Деякі американські коментатори вважають, що політики ЄС розглядають економічне зростання Китаю як потенційні можливості для компаній ЄС і не бажають кинути виклик великому економічному партнеру. ЄС вказав на необхідність співпраці з Китаєм у спільних глобальних проблемах, таких як зміна клімату, безпека здоров'я, контроль над озброєннями та нерозповсюдження. Це сфери, у яких Сполучені Штати також різною мірою прагнуть співпрацювати з Китаєм. Різні погляди чи підходи між державами-членами ЄС щодо ступеня їхніх економічних зв'язків з Китаєм можуть ускладнити формулювання загальноєвропейської позиції та потенційно перешкодити зусиллям щодо сприяння більш тісному узгодженню політики США та ЄС щодо Китаю.

Як висновок, можна сміливо стверджувати, що незважаючи на багато позитивних моментів у співпраці між США та ЄС, все ж вона не є ідеальною і країни мають дуже обережно ставитися одна до одної, мати терпіння до нових правил або регулювань однієї або іншої сторони. США та ЄС варто також бути м'якшими у проведенні своєї політики та завжди намагатися шукати компроміс, який задовільнить хоча б частково інтереси як однієї сторони, так і іншої аби мати силу протистояти загрозам, яких стає все більше і більше, особливо в контексті подій останніх 5-7 років - каденція Д. Трампа, пандемія, російсько-українська війна. Особливу увагу варто приділяти Китаю, який без заперечень є найбільшим союзником росії, що не зволікає на міжнародне право, демократію та правила ринкової економіки - найбільші цінності США та ЄС.

ВИСНОВКИ

Відповідно до поставлених завдань у бакалаврській роботі нами розглянуто основні риси сучасної системи міжнародних економічних відносин, зокрема в умовах глобалізації. Було виявлено основні особливості економічного впливу США на країни світу, в тому числі і європейські. Більше того було проведено дослідження з приводу вивчення розвитку економічної співпраці США та європейських країн, а також з приводу ролі США у формуванні Європейської економічної інтеграції, зокрема на економічному та політичному фронтах.

Одержані в процесі дослідження результати дозволяють сформулювати наступні висновки та пропозиції:

- 1) Міжнародні економічні відносини у цілому мають багато аспектів та форм, завдяки розвитку яких країни вільного світу можуть обирати найзручнішу для них, зважаючи на впроваджувану політику. У даному дослідженні фігурували як взаємодії на рівні макроекономіки, так і метоекономіки, і мікроекономіки. У дослідженні фігурували багато інших аспектів побудови міжнародних економічних відносин: міжнародні економічні контакти, міжнародна економічна взаємодія, міжнародне економічне співробітництво, яке в даному контексті стосувалося США і Європейських країн, а також міжнародна економічна інтеграція - ЄС. Також варто сказати, що в контексті співпраці США-ЄС фігурують абсолютно всі існуючі види економічної взаємодії, які включають міжнародні валютні відносини, фінансово-кредитні відносини, науково-технічне співробітництво, трудові відносини, торгівля товарами, торгівля послугами, транспортні відносини. В кінці варто звернути увагу на роль глобалізаційних процесів, як основних у розвитку міжнародних економічних відносин між досліджуваними сторонами.
- 2) США є найбільшою економікою світу, яка має величезний вплив на міжнародну економіку завдяки своїм зв'язкам на міжнародній арені, а також

потужності власних можливостей абсолютно у всіх сферах, зокрема з країнами Карибського басейну, Канадою, Мексикою, ЄС, Китаєм та іншими країнами EMDE. Ба більше, долар США є найпопулярнішою світовою валютою та одночасно найбільшвикористовуваною, що робить цю валюту головною резервною у світі. Потужність економіки США в тому числі забезпечується її виробництвом та споживанням у таких галузях як енергетика, сільське господарство та метали. Проте, найліпшим висновком щодо ролі та впливу США в системі сучасних економічних відносин є криза 2007р., яка менше ніж за рік перекотилася з одного континенту, де і почалася на абсолютно увесь світ. Таким чином криза у США 2007р. стала причиною світової кризи 2008-2009рр.

- 3) Щодо особливостей розвитку економічної співпраці саме у контексті США-ЄС, а також ролі США у формуванні Європейської економічної, то можна упевнено стверджувати, США є ключовою фігурою. Саме вони розгорнули свою активну діяльність на Європейському континенті незадовго після закінчення Другої Світової війни, що зумовило нарощування співпраці у багатьох сферах, а також підписання багатьох договорів, що організовують їхню співпрацю, зокрема НТА. Проте варто зазначити, що дана співпраця між двома сторонами, хоч і сильною та глибокою, ба більше вже не одне десятиліття показує свою ефективність, та все ж час від часу перепорою стають нові люди у владі тієї чи іншої країни. Так можна виділити Д. Трампа, ціллю якого була руйнація економічних зв'язків з ЄС, а також Є. Макрон, який воліє, аби ЄС був більш самостійним і мав менше впливу зі сторону трансатлантичного союзника.
- 4) Станом на 2023 можна сміливо стверджувати, що економічна співпраця США та ЄС перебуває у гарному становищі, незважаючи на виклики останніх років і виклики сьогодення, а саме: пандемію Covid-19, Brexit, Китай тощо. Економіки США та ЄС дуже тісно пов'язані, зокрема завдяки взаємним інвестиціям у країни одна одної, рівень яких загалом починаючи з 2000р і до сьогодення має позитивну тенденцію до зростання. Іншою

важливою складовою гарних економічних відносин між США та ЄС є той факт, що у 2021р ЄС став найбільшим торговим партнером США. Обидві сторони є активними учасниками як у структурі експорту, так і структурі імпорту, як у торгівлі товарами, так і послугами. На торгівлю США та ЄС припадає аж 18,4% світової торгівлі, поки на найближчого конкурента ЄС у даному контексті, Канаду лише 12,8%. Торгівля між країнами є всебічною і включає в себе усі можливі товари та послуги - найпопулярнішим видом товарів є хімічні речовини, пластмаса, гума, шкіра, а також машини та інші механічні пристрої. У торгівлі послугами переважає плата за використання ІР.

- 5) У пункті 2.2 було надано пропозиції щодо нарощування економічної співпраці США та ЄС, зважаючи на нинішні тенденції співпраці та найактуальніші форми співпраці. Зокрема було запропоновано посилити співпрацю у відновлювальній енергетиці як основну і найголовнішу на найближчі 10 років. Сторони вже активно співпрацюють у даній сфері - США планує досягти 100% чистої енергії до 2035 року, а ЄС 32% частки відновлюваної енергії у своєму кінцевому споживанні енергії до 2030 року. Також важливою сферою нарощування співпраці є екологія, яка вже займає важливу роль у денному розпорядку країн, здійснюючи різного роду кооперації за Паризькою угодою, Конференцію міністрів чистої енергетики, а також REDD+. Ба більше у червні 2021 року було створено Раду з питань торгівлі та технологій (ТТС) між Сполученими Штатами та ЄС для посилення їхнього співробітництва у вирішенні глобальних викликів, таких як експортний контроль та проблемна торговельна практика. Окрім вирішення питань двосторонньої торгівлі, ТТС може мати постійне значення в контексті ширшого співробітництва США та ЄС для вирішення основних проблем, пов'язаних з економічною моделлю Китаю та іншими країнами з неринковою економікою. Це сприятиме процвітанню та конкурентоспроможності США та ЄС, а також поширенню демократичних, орієнтованих на ринок цінностей.

- 6) У пункті 2.3 було досліджено найактуальніші виклики для подальшої співпраці США та ЄС. Зокрема було досліджено такі виклики як розбіжності щодо тарифної політики і політика ЄС до імпорту продуктів і послуг з США, що лежить в основі усіх останніх переговорів між США та ЄС, цифрове регулювання, конфіденційність і національна безпека, а також сільське господарство, експортний контроль та, звичайно, Китай як глобальне небезпека. Отже, в даному контексті не складно зробити висновок, що відносини між США та ЄС не є простими на даному етапі, проте варто зазначити, що країни усіляко працюють над вирішенням цих викликів та усуненням будь-якого негативного впливу від них шляхом створення робочих груп з зазначених вище питань та шляхом постійної комунікації з обох сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. CRS Report RS21372, *The European Union: Questions and Answers*, by Kristin Archick
2. Marianne Schneider-Petsinger, *US-EU Trade Relations in the Trump Era: Which Way Forward?*
3. Steven Overly, “Trump-Era Tensions Set to Cool Under U.S.-EU Deal,” *Politico*, October 30, 2021.
4. The White House, “Readout of President Joseph R. Biden, Jr. Call with European Commission President Ursula von der Leyen,” press release, March 5, 2021.
5. USTR, “U.S.-EU Trade and Technology (TTC)” webpage, <https://ustr.gov/useuttc>
6. CRS Report R47095, *U.S.-EU Trade Relations*, coordinated by Shayerah I. Akhtar
7. White House, “U.S.-EU Trade and Technology Council Inaugural Joint Statement,” Statements and Releases, September 29, 2021
8. U.S. Congressman Jim Costa, “Transatlantic Legislators’ Dialogue Co-Chairs Costa, Sikorski, Member of Parliament Miapetra Kumpula-Natri Issue Statement on First Trade and Technology Council Meeting,” press release, September 28, 2021.
9. Trans-Atlantic Business Council (TABC), “TABC Position Paper on the EU-U.S. Trade and Technology Council After Inaugural Pittsburgh Meeting,” December 13, 2021
10. U.S. Chamber of Commerce, “Chamber, BusinessEurope Outline Priorities for the 2nd U.S.-EU TTC Ministerial,” May 3, 2022
11. Jillian Deutsch and Jorge Valero, “U.S.-EU Trade, Technology Disputes Persist Despite Unity on Russia,” *Bloomberg*, May 16, 2022.
12. URL: <https://www.statista.com/statistics/188579/united-states-direct-investments-in-europe-since-2000/>
13. WTO, “Arbitrator Issues Decision in Airbus Subsidy Dispute,” October 2, 2020 *Boeing-Airbus Subsidy Dispute: Recent Developments*, by Andres B. Schwarzenberg

14. USTR, *2022 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers*, March 2022, p. 218.
15. U.S. Department of Commerce, “Raimondo, Tai Statements on 232 Tariff Agreements,” press release, October 31, 2021. Top U.S. exports affected were steel, whiskies, beauty products, yachts, and motorcycles.
16. USTR, *2022 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers*, March 2022, p. 177.
17. CRS Report R46732, *EU Digital Policy and International Trade*, by Rachel F. Fefer
18. URL: <https://www.statista.com/statistics/188884/foreign-direct-investment-from-europe-in-the-us-since-1990/>
19. CRS Report R44564, *Agriculture and the Transatlantic Trade and Investment Partnership (T-TIP) Negotiations*, by Renee Johnson
20. CRS Report R46241, *U.S.-EU Trade Agreement Negotiations: Trade in Food and Agricultural Products*, by Renée Johnson and Andres B. Schwarzenberg.
21. Council of the European Union, “Trade with the United States: Council Authorizes Negotiations on Elimination of Tariffs for Industrial Goods and on Conformity Assessment,” press release, April 15, 2019
22. USTR, *2022 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers*, March 2022, p. 204.
23. Christopher R. Yukins, George Washington University Law School, Testimony Submitted to the European Parliament Committee on the Internal Market and Consumer Protection and the Committee on International Trade, for the Joint Public Hearing on TTIP: Public Procurement—Challenges and Opportunities for the European Union and the United States, European Parliament, Brussels, Belgium, April 20, 2016.
24. USTR, *2022 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers*, March 2022, pp. 207-208; and USTR, *2022 Special 301 Report*, April 2022, pp. 26-27.
25. European Commission, “EU Foreign Investment Screening Mechanism Becomes Fully Operational,” press release, October 9, 2020.

26. Krista Hughes and Philip Blenkinsop, “U.S. Wary of EU Proposal for Investment Court in Trade Pact,” Reuters, October 29, 2015.
27. White House, “U.S.-EU Joint Statement of the Trade and Technology Council,” Annex II – Climate and Clean Tech, May 16, 2022.
28. Daniel S. Hamilton and Joseph P. Quinlan, “The Transatlantic Economy 2021, Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe”
29. Paul Massaro, U.S. Helsinki Commission, speaking at the U.S. Europe Alliance and Center for Security and Emerging Technology event on September 16, 2021.
30. Gavin Bade, “U.S., EU Hold Off Hitting China’s Industrial Policies,” *Politico*, May 16, 2022.
31. European Commission, *Trade Policy Review – An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy*, February 18, 2021, pp. 13-14.
32. European Energy Security and Diversification Act of 2019 (P.L. 116-94, Div. P, Title XX).
33. Mark Scott, “Digital Bridge: Trade and Tech Council 2.0 ...,” *Politico*, April 21, 2022.
34. Jakob Hanke Vela, “Europe Fears Trump is Out to Kill the World Trade Organization,” *POLITICO Europe*, March 18, 2018.
35. James Bacchus, “Eleventh Hour for WTO Reform,” Cato Institute, February 23, 2021.
36. Sarah Anne Arrup, “‘All Talk and No Walk’: America Ain’t Back at the WTO,” *PoliticoPro*, November 23, 2021

КОРОТКИЙ ЗВІТ ПОДІБНОСТІ

Имя пользователя:
Європейської економіки і бізнесу Гончарова Анаста...

ID проверки:
1015119465

Дата проверки:
16.05.2023 19:07:18 CEST

Тип проверки:
Doc vs Internet + Library

Дата отчета:
16.05.2023 19:09:29 CEST

ID пользователя:
100005726

Название файла: Корнієнко_А_А_Роль_США_в_системі_економічних_відносин_європейських

Количество страниц: 61 Количество слов: 14640 Количество символов: 105530 Размер файла: 1.17 MB ID файла: 1014801743

4.34% Совпадения

Наибольшее совпадение: 0.89% с Интернет-источником (<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D0%..>)

2.95% Источники из Интернета

331

Страница 63

3.2% Источники из Библиотеки

512

Страница 64

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников